ROK IV
Nr 81 (1120)

DZIENNIK POLSKI

JUTRO W NUMERZE:
„DZIENNIK MŁODYCH"

Wydanie A B

Kraków, poniedziałek 22 marca 1948 r.

Cena 3 zł.

...wczoraj dziś jutro...

Tydzień Światowej Federacji Młodzieży Demokratycznej

ŚLUBUJEMY, ŻE BĘDZIEMY UTRWALAĆ JEDNOŚĆ MŁODZIEŻY WSZYSTKICH KRAJÓW, wszystkich barw skóry, wszystkich narodowości, wszystkich wyznań —

aby usunąć wszelkie ślady faszyzmu z ziemi;

aby utrzymać sprawiedliwość i trwały pokój;

aby skończyć z nędzą, marnotrawstwem i bezrobociem.

W tych słowach ślubowania, jakie na Kongresie Młodzieży Demokratycznej w Londynie w 1945 r. złożyło 600 delegatów 64 narodów, mieści się właściwie cały program powstałej na tymże kongresie światowej Federacji Młodzieży Demokratycznej. Jest ona wedle słów statutu „organizacją młodzieży zjednoczonej w pracy dla pokoju, wolności i niepodległości na całym świecie".

Są to te same hasła, jakie wypisuje dziś na swych sztandarach cała demokratyczna młodzież polska. Dlatego rozpoczynający się 21 bm. Tydzień Światowej Federacji Młodzieży Demokratycznej będzie manifestacją łączności młodzieży polskiej z demokratyczną młodzieżą całego świata.

Praca stoczni polskich

BUDOWNICTWO OKRĘTOWE W POLSCE w okresie przedwojennym znajdowało się dopiero u początków swojego rozwoju. Przejęcie Stoczni Gdańskiej, potężnego ośrodka zatrudniającego 3300 pracowników, wyposażonego w 8 pochylni, kadłubownie, odlewnie, warsztaty budowy kotłów i inne oddziały, otworzyło nowe możliwości przed polskim przemysłem stoczniowym. Od wejścia w posiadanie stoczni do pełnego jej wykorzystania wiodła jednak długa droga.

Przede wszystkim zarówno wymieniona już Stocznia Gdańska jak i Stocznia Gdyńska (duży ośrodek remontowy, bez pochylni) oraz mniejsza Stocznia nr 3 w Gdańsku i ośrodek szczeciński ze stocznią śródlądową „Gryf" oraz morską „Odra" przedstawiały po ustąpieniu Niemców obraz większego lub mniejszego spustoszenia. W pierwszym okresie cały wysiłek skierowany został zatem na odbudowę tych obiektów.

Powrót jednostek polskiej floty handlowej i otrzymanie szeregu statków z tytułu reparacji postawiły przed stoczniami polskimi ogromne zadanie remontu i przystosowania do służby pokojowej tych jednostek. Łącznie dokonano remontów 865 statków krajowych i zagranicznych — w tym kilka wielkich remontów na miarę europejską np. remont „Sobieskiego".

Więcej niż remontem bo budową na nowo przy wykorzystaniu pustych kadłubów było przystosowanie do służby pasażerskiej przybrzeżnej czterech poniemieckich jednostek wojennych względnie wydobytych z dna jednostek handlowych. Będą one niezadługo gotowe.

Jeśli chodzi o jednostki nowe, to zbudowaliśmy dotychczas pewną ilość kutrów rybackich. Dopiero w tym roku możliwe będzie przystąpienie do budowy dużych jednostek, przy czym z braku doświadczeń własnych musieliśmy się uciec do współpracy ze stoczniami zagranicznymi. Tak np. stocznie francuskie dostarczą nam kompletu rysunków do projektu rudowęglowca o nośności 2500 ton d. w. Ponadto w stadium omawiania jest szeroka współpraca ze znaną stocznią włoską „Ansaldo". Utworzone ma być wspólne biuro konstrukcyjne, w ktorym szkolić się będzie zespół fachowców polskich.

Jeszcze tej wiosny rozpocznie się budowa pierwszej serii rudowęglowców. Ogółem stocznie polskie mają wypuścić do 1953 r. 43 jednostki morskie, w tym 18 parowców i 11 motorowców transportowych oraz 14 holowników. (k)

Sekretarz gen. PPR wicepremier Gomułka o zjednoczeniu partii robotniczych

Największe zwycięstwo polskiego ruchu robotniczego

„Głos Ludu" zamieszcza obszerną wypowiedź sekretarza KC PPR wicepremiera Wł. Gomułki na temat zagadnienia jedności organicznej PPR i PPS. Zagadnienie to wchodzi w nowy etap rozwoju — stwierdza wiceprem. Gomułka — idea zjednoczenia dojrzewa z każdym dniem do realizacji.

Byliśmy i jesteśmy gorącymi orędownikami i organizatorami zjednoczenia PPR i PPS, lecz wysuwając to hasło równocześnie podkreślaliśmy i udowodniliśmy w praktyce, że **nie dążymy do mechanicznej jedności.** Z pozycji tej nie schodzimy i dzisiaj. W naszym ujęciu i rozumieniu jedność organiczna powstać może tylko w rezultacie procesu oczyszczania ruchu robotniczego z burżuazyjno-liberalnych chwastów i obcych naleciałości, w rezultacie oparcia obydwu partii na podstawach ideologii marksistowskiej.

Szereg faktów świadczy o tym, że proces oczyszczania ruchu robotniczego z obcej ideologii posunął się daleko naprzód. W 1945 roku, po utworzeniu Rządu Jedności Narodowej, do którego wchodzili przedstawiciele ówczesnego PSL z Mikołajczykiem na czele, niektórzy towarzysze z PPS zaczęli uprawiać politykę t. zw. „złotego środka", która była wyrazem ideologicznego uginania się PPS pod naporem reakcji oraz ujawniała nieufny stosunek do Polskiej Partii Robotniczej. Jak daleko odeszła PPS od tej polityki świadczą uchwały Rady Naczelnej, głoszące, że droga PPS prowadzi tylko na lewo, a wróg jest tylko na prawicy".

Przyjęte w czerwcu ub. roku hasła te zacieśniały więzy jednolitego frontu i likwidowały politykę nieufności w stosunku do Polskiej Partii Robotniczej. **W ten sposób PPS zrobiła wielki krok naprzód w obopólnym marszu ku jedności organicznej.**

Spór o handel państwowy

Do niedawna jeszcze różnił się zasadniczo pogląd PPR i PPS na zagadnienie handlu państwowego w ogóle, a w szczególności PPS zwalczała koncepcję państwowych domów towarowych. Na tym tle doszło nawet przed rokiem do publicznych dyskusji. Spór o handel państwowy w istocie rzeczy dotyczył zagadnienia kształtowania rozwoju stosunków społecznych w warunkach demokracji ludowej. Pytanie, czy państwo powinno, lub nie powinno zajmować się handlem nawet detalicznym, zawiera w sobie taką samą treść społeczną, jak drugie pytanie, mianowicie — czy pragniemy podtrzymywać w handlu spekulacyjne żywioły kapitalistyczne, pomniejszające realną płacę ludzi pracy przez podwyższanie cen towarów, czy też chcemy pójść po drodze likwidacji tych żywiołów. Wymiana handlowa jest bowiem bardzo poważnym instrumentem podziału dochodu narodowego, wytworzonego w procesie produkcji.

Handel państwowy absolutnie nie ma na celu wypierania handlu spółdzielczego, czego tak bardzo obawiali się niektórzy towarzysze z PPS, ani też nie zmierza do likwidacji handlu prywatnego.

Spór o handel państwowy, toczący się w przeszłości między PPR i PPS, rozwiązany został zgodnie z założeniami marksizmu i z interesami mas ludowych. PPR i PPS nie mają już dzisiaj różnych poglądów na sprawę handlu państwowego. Oznacza to zlikwidowanie jednej z przeszkód na drodze wspólnego marszu ku jedności organicznej.

Jeden grunt niepodległościowy

Polska Partia Robotnicza wyrosła w najpotężniejszą partię ludu polskiego i zajmuje dzisiaj czołowe miejsce w narodzie właśnie dlatego, że w okresie okupacji niemieckiej najofiarniej walczyła o wyzwolenie i niepodległość, a po wyzwoleniu kraju swoją pracą codzienną i swoją polityką wewnętrzną i zewnętrzną najskuteczniej przyczynia się do ugruntowania niepodległości i suwerenności Polski. Natomiast wszyscy reakcjoniści, w ich liczbie również i wuenenowscy bankruci polityczni, odrzuceni zostali przez klasę robotniczą i przez naród polski dlatego, że zdradzili interesy Polski i gotowi są wyrzec się jej niepodległości i suwerenności i oddać ją pod jarzmo imperializmu anglosaskiego.

Zatruta, antyperperowska propaganda reakcji, transmitowana przez WRN i jego tuby, trafiała niekiedy i do pepesowskich szeregów i utrudniała ideologiczne zbliżenie obu partii. Obecnie w szeregach PPS zapanowało po-

(Rys. E Głowacki)

WŁADYSŁAW GOMUŁKA

wszechne i głębokie przekonanie, że obydwie partie stoją na jednym gruncie niepodległościowym, że **tak dla PPS jak i dla PPR niepodległość Polski jest sprawą nadrzędną, której podporządkowane są wszystkie inne sprawy.**

Nie poskutkował również reakcyjny jad antysowieckiej propagandy. Każdy myślący i szczery patriota polski zrozumiał już od dawna, że sojusz polsko-radziecki, którego orędownikiem była zawsze Polska Partia Robotnicza przyczynił się niezmiernie do wzrostu siły i bezpieczeństwa Polski, do wzmocnienia jej niepodległości. **Rozwijający się wspaniale w narodzie polskim proces zacieśniania przyjaźni z narodami Związku Radzieckiego jest najlepszym sprawdzianem ewolucji ideologicznej, jaka zachodzi tak w PPS, jak i w innych partiach bloku demokratycznego.**

Fakt ten jest bodaj najważniejszy dla charakterystyki nowego etapu, na którym znajduje się PPR i PPS w marszu ku jedności organicznej.

Konkretna rzeczywistość dowodem wyższości socjalizmu

Na tempo tego procesu wpływają podobne przemiany w innych krajach demokracji ludowej. U podstaw tych przemian leżą następujące przyczyny:

Pierwsza — to wzrost świadomości klasowej mas robotniczych, które coraz wyraźniej widzą szkodliwość podziału ideologiczno-politycznego swoich szeregów, jak też uświadamiają sobie niedoskonałość jednolitego frontu, jako oręża walki o socjalizm; a druga — to jawne wprzągnięcie się prawicowych przywódców światowej socjal-demokracji w rydwan służby dla kapitału i imperializmu w celu ratowania zgniłego i rozsypującego się systemu gospodarki kapitalistycznej. Z tych przyczyn, **europejska klasa robotnicza, dążąc coraz konsekwentniej do nowych form ustrojowych, odchodzi od socjal-demokratyzmu.**

Wyższości ustroju socjalistycznego nad ustrojem kapitalistycznym nie trzeba już dzisiaj dowodzić klasie robotniczej i masom ludowym li tylko abstrakcyjnie, naukowo, teoretycznie, w oparciu o podstawowe założenia marksizmu. **Za wyższością socjalizmu i demokracji ludowej przemawia już konkretna rzeczywistość gospodarcza, polityczna, kulturalna i oświatowa, istniejąca w tych krajach, które zrzuciły z siebie jarzmo niewoli kapitalistycznej.** Dlatego też w tych właśnie krajach tak wysoko wezbrała fala jedności robotniczej, która usuwa z ruchu robotniczego prawicę socjal-demokratyczną i wyrzuca jej przywódców poza nawias ruchu robotniczego.

O ludziach na wczorajszych pozycjach

Elementy prawicowe partyj socjal-demokratycznych wchodzących do jednolitego frontu, stojąc na gruncie ideologii liberalno-burżuazyjnej, traktują jednolity front jako taktyczne posunięcie na szachownicy politycznej. Jedność organiczna jest dla nich obcą i wrogą ideą. Ich gra polityczna na instrumencie jednolitego frontu nie może trwać długo i kończy się tym, że przechodzą na pozycje otwartej walki z jednolitym frontem i partiami marksistowskimi.

W jednolitofrontowej PPS mogli się więc pomieścić i tacy ludzie, którzy traktowali jednolity front, jako dopuszczalny i może nawet pożyteczny „kompromis" polityczny między PPR i PPS. Przekroczenie ram jednolitego frontu uważali jednak za niemożliwe, przynajmniej dla obecnego pokolenia.

Nie ulega najmniejszej wątpliwości, że w miarę rozwoju jednolitofrontowej współpracy liczba takich jednolitofrontowych „minimalistów" stale topniała pod wpływem przyswajania sobie i pogłębiania marksistowskiej ideologii. Lecz tak samo jest pewne, że **wielu z nich po dzień dzisiejszy zajmuje wciąż wczorajsze pozycje.**

Ideologicznie nie dojrzeli oni jeszcze do jedności organicznej. Niektórzy z nich może nie dojrzeją nawet w chwili, kiedy montowanie jedności organicznej wejdzie w stadium organizacyjne. **W takim wypadku było by najlepiej aby dobrowolnie pozostali poza ramami zjednoczonej partii.**

Siła zjednoczonych partii odpowiedzią na agresję imperializmu

PPR zawsze zgadzała się ze stanowiskiem PPS, że mechaniczne połączenie obu partyj jest szkodliwe. Siła partii tkwi w jedności jej szeregów, w jednolitej myśli politycznej, zrodzonej ze słusznej ideologii. Siła zjednoczonej partii robotniczej musi być większa od sumy sił, jaką dysponują dzisiaj PPR i PPS razem wzięte. **Utworzenie jednej partii robotniczej będzie największym zwycięstwem polskiego ruchu robotniczego odniesionym we własnych szeregach** — pisze dalej autor.

O to zwycięstwo muszą walczyć zarówno peperowcy jak i pepesowcy. Miecz ich wspólnej walki musi być wymierzony przeciwko resztkom burżuazyjnej ideologii gnieżdżącej się jeszcze w polskim ruchu robotniczym i przeciwko rozsadnikom tej ideologii.

Agresja imperializmu nakazuje polskiej klasie robotniczej likwidować resztki obcych wpływów ideologicznych w swoich szeregach dla wzmocnienia antyimperialistycznego frontu walki o pokój i demokrację.

Duch czasu i nastroje połączeniowe, istniejące w obu partiach, wymagają skonkretyzowania i pogłębienia treści zawartej w haśle jednolitego frontu — kończy wicepr. Gomułka.

Polska Partia Robotnicza uważa, że nowy etap w rozwoju polskiego ruchu robotniczego może być najlepiej wyrażony przez obie partie w nowym haśle: **niech żyje jednolity front, wiodący do zjednoczenia PPR i PPS w jedną partię klasy robotniczej.**

W POLSCE I NA ŚWIECIE

W ub. niedzielę otwarto w Paryżu kabaret „Romeo". Otwarcie jeszcze jednego nocnego lokalu w mieście takim jak Paryż, nie byłoby niczym nadzwyczajnym, gdyby nie fakt, że jego właścicielami i bywalcami są ludzie skazani na utratę praw publicznych za kolaborację z Niemcami.

Kabaret organizuje w każdy piątek zebranie „ofiar czwartej republiki" — a szatniarki rozdają gościom fotografie Pétain'a zaopatrzone jego autografem. Na program kabaretu składają się „numery" ośmieszające ruch oporu i współczesnych francuskich polityków postępowych, gloryfikujące natomiast gorliwie przyjaźń z Niemcami.

●

Najmniejszy samolot świata został wyprodukowany w Czechosłowacji. Rozpiętość jego skrzydeł wynosi zaledwie 5 m 38 cm. Samolot zużywa 7 l paliwa na godzinę, przy czym zabiera 30 l benzyny zapasowej. Konstruktorem samolotu jest 35-letni mechanik czechosłowackich linii lotniczych, który pracował 8 lat nad swym projektem. Samolot waży 180 kg i osiąga szybkość 130 km na godzinę.

●

Uzupełnieniem sławetnego wystąpienia Trumana było przemówienie sekretarza stanu Marshalla, tym razem na uniwersytecie w Berkeley w Kalifornii. Oczywiście, nie omieszkał on zaatakować krajów demokracji ludowej: te napaści należą już do tradycji jego wystąpień.

Marshall

W dalszym ciągu swej mowy Marshall zdobył się na zupełną już szczerość, oświadczając bez ogródek, że Włochy nie będą mogły liczyć na żadną pomoc amerykańską w wypadku, gdy kraj ten w nadchodzących wyborach odda władzę frontowi demokratyczno - postępowemu. Biedni Włosi, nie pozostaje im nic innego, jak wybrać między wolnością polityczną a... końskim mięsem...

●

Podpisanie układu brukselskiego, realizujące dawno i głośno zapowiadaną „Unię zachodnią" nie spotkało się w Wielkiej Brytanii ze zbyt gorącym przyjęciem.

Poważny dziennik „Daily Express" tak oto ostudza urzędowy entuzjazm na temat układu w Brukseli: „Jest to poważny błąd, być może poważniejszy niż plan Marshalla. Wciągnięcie Wielkiej Brytanii do nowego systemu współpracy wojskowej, politycznej i gospodarczej daje jej sojuszników o miernych siłach — składając na barki angielskie ciężar nowej odpowiedzialności. A zadaniem Anglii powinno być uspokojenie namiętności i usunięcie podejrzeń dzielących wschód i zachód".

Jaka szkoda, że głosy opinii publicznej nie mają już wpływu na bieg wypadków życia politycznego Anglii.

●

Fraszka aktualna

Na Bibliotekę Romansów i Powieści

Nie jest sztuka zabić kruka,
Ani sowę trafić w głowę.
Ale sztuka całkiem świeża —
Za pół setki wydać Jeża!

Wydać Jeża, Centkiewicza,
Maupassanta itede,
Jak to zrobił nasz „Czytelnik".
Wiele zdziała ktoś, gdy chce!

BB

Bez zdrowej prasy nie ma pokoju światowego

Dla określenia pojęcia wolności informacji i związanej z tym odpowiedzialności Organizacja Narodów Zjednoczonych zwołała na dzień 23 marca 1948 r. konferencję do Genewy.

Już uprzednio Zgromadzenie Ogólne ONZ stwierdziło wagę zagadnienia wolności informacji, stwierdzając również, że zrozumienie i współpraca narodów są niemożliwe bez żywej i zdrowej opinii światowej. Na konferencję w Genewie zaproszono nie tylko wszystkich członków ONZ, ale także i szereg państw nie należących do tej organizacji, jak Albanię, Austrię, Bułgarię, Finlandię, Węgry, Irlandię, Włochy, Portugalię, Rumunię, Szwajcarię oraz Transjordanię. Na konferencję przybędzie szereg organizacji międzynarodowych z UNESCO i Międzynarodową Organizacją Dziennikarzy na czele. Prawo głosu przysługiwać będzie jednak wyłącznie członkom ONZ.

Na porządku dziennym znajduje się m. in. sprawa poszanowania praw człowieka bez różnicy rasy i płci, języka i religii oraz zwalczania wszelkich ideologii, które prawom tym mogłyby zagrażać. Omawiać się też będzie przeciwdziałanie siłom podżegającym do wojny przez usuwanie z centrum informacji wpływów prowojennych Konferencja obradować będzie nad technicznym ułatwieniem wymiany informacyjnej, nad przeciwdziałaniem szerzeniu informacji fałszywych i ustanowieniem odpowiedzialności właścicieli dzienników za szerzenie fałszywych wiadomości, pogarszających stosunki między narodami i podburzających do wojny.

Konferencja ma poświęcić szczególną uwagę zagadnieniu międzynarodowego statutu wolności informacji, którego zażądała Międzynarodowa Organizacja Dziennikarzy, zwracając zwłaszcza uwagę na zapobieżenie kartelizacji i tworzeniu lokalnych monopoli oraz na konieczność zbadania sposobów zapewnienia niezależności finansowej i redakcyjnej dziennikarzy.

Omawiana będzie dalej sprawa wolności informacji. Obecnie np. Nowa Zelandia, licząca półtora miliona ludności otrzymuje tyle papieru co Indie, mające 388 milionów mieszkańców! Te dysproporcje w rozdziale papieru mogą stanowić znaczną przeszkodę dla wolności prasy.

W czasie prac przygotowawczych do konferencji ujawniła się rozbieżność poglądów na szereg spraw. I tak: Związek Radziecki projektuje organizowanie skutecznej kampanii przeciwko tym organom prasy i informacji które podżegają narody do wojny i agresji, a także zaleca zdecydowane i nieustanne demaskowanie podżegaczy wojennych.

Delegat Filipin inaczej sformułował swe postulaty. Domaga się on „rozpowszechniania informacji bez złośliwych intencji" dalej ogranicza się do zdawkowego zalecenia „utrzymywania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa przez wzajemne zrozumienie i współpracę między narodami".

Jednym z centralnych punktów dyskusji było zagadnienie zwalczania faszyzmu i podżegania do wojny. Delegacja radziecka i czechosłowacka domagały się kategorycznie wyraźnego sformułowania w konwencji która ma być uchwalona środków mających na celu zwalczanie zarówno faszyzmu, jak i podżegania do wojny. Większość komisji wolała jednak widzieć projekty tej konwencji, ujęte w formie bardziej ogólnikowej

Polska będzie reprezentowana na konferencji w Genewie przez dyrektora departamentu prasy i informacji Ministerstwa Spraw Zagranicznych, ministra Grosza, posła R P w Bernie Przybosia, wiceprezesa Spółdzielni Wydawniczej „Czytelnik" dr Konopkę oraz attaché prasowego poselstwa w Bernie Jacka Fruehlinga.

Polscy badacze Antarktydy

Antarktyda stała się niedawno w związku ze sporem o Wyspy Falklandzkie przedmiotem zainteresowania światowego. Ten szósty kontynent, pokryty lodami i niezamieszkały, ale kryjący przypuszczalnie w swym wnętrzu nie zbadane dotychczas skarby, był przed 50 laty prawie nie znany. Dopiero wyprawa „Belgiki" w latach 1897—98 rozpoczęła okres badania Antarktydy. W wyprawie tej wzięli udział dwaj uczeni polscy: Henryk Arctowski i I A. B. Dobrowolski. Dziś, kiedy Zachód często tendencyjnie przemilcza zasługi nauki polskiej, warto przypomnieć fakt, że także u kolebki nowoczesnych badań polarnych stali uczeni polscy.

USA podporządkowują naukę polityce

Specjalny wywiad dla prasy „Czytelnika" z p. Joliot-Curie za pośrednictwem „United Press"

Pani Joliot-Curie, córka Marii Skłodowskiej i wielka uczona francuska, oświadczyła wczoraj w wyłącznym wywiadzie dla prasy „Czytelnika", że aresztowanie jej w Stanach Zjednoczonych należy przypisać fali reakcji, podobnej do tej, która panowała przed pierwszą wojną światową. Oto sprawozdanie naszego korespondenta z wywiadu z panią Joliot.

Wasz korespondent odwiedził panią Joliot-Curie w jej dwupokojowym mieszkaniu w hotelu przy Park Avenue. Ubrana była w czarną suknię z dwiema czerwonymi kameliami. Gdy dowiedziała się, że wywiad przeznaczony jest dla prasy „Czytelnika", zgodziła się chętnie na udzielenie odpowiedzi waszemu korespondentowi, oświadczając, że pamięta dobrze pobyt w Polsce z małżonkiem Fryderykiem w roku ubiegłym. Pani Joliot była wyraźnie zmęczona ostatnimi przejściami.

Oto pytania i odpowiedzi pani Joliot:

Pytanie: „Czemu przypisuje pani niesłychane postępowanie wobec niej?"

Odpowiedź: „Przypisuję je fali reakcji, podobnej do tej, która panowała przed pierwszą wojną światową Obserwuje się ją i w małych i w dużych krajach. W Europie źródłem jej są byli kolaboracjoniści, popierają ją pewni ludzie w pewnych krajach łącznie ze Stanami Zjednoczonymi.

We Francji wszyscy kolaboracjoniści są obecnie najbardziej proamerykańscy, podczas gdy przed kilkoma laty byli jak najbardziej antyamerykańscy"

Pytanie: „Czy wierzy pani w możliwość agresji radzieckiej?"

Odpowiedź: „Absolutnie nie. Jest to zwykły wymysł potrzebny dla pewnych celów".

Pytanie: „Jaki jest cel pani pobytu w Stanach Zjednoczonych?"

Odpowiedź: „Przybyłam tu, by wygłosić szereg odczytów na temat uchodźców hiszpańskich, znajdujących się obecnie we Francji. Uważam, że uchodźcami tymi powinny zająć się Narody Zjednoczone, podobnie jak czynią to w stosunku do osób wysiedlonych innych narodowości".

Pytanie: „Czy spodziewała się pani trudności przy wjeździe do Stanów Zjednoczonych?"

Odpowiedź: „Tak, chociaż nie przewidywałam, że będą tak wielkie. Muszę podkreślić, że **ostatnio Stany Zjednoczone zostały opanowane dziwną histerią.** Nie pozwala się uczonym amerykańskim brać udziału w konferencjach naukowych za granicą. Znany jest wypadek z dr Condonem, przewodniczącym urzędu miar i wag i czołowym fizykiem atomowym, który został oskarżony przez podkomisję „antyamerykańskiej działalności" o brak lojalności. **Na ostatniej konferencji w lecie ub. roku, poświęconej zagadnieniom atomowym w Londynie, nie było ani jednego uczonego amerykańskiego; wszystko to wskazuje na coraz silniejsze uzależnianie nauki od polityki".**

Pytanie: „Czy na zakończenie nie zechciałaby pani powiedzieć kilku słów pod adresem narodu polskiego?"

Odpowiedź: „Z wielką przyjemnością. *Proszę przekazać całemu narodowi polskiemu moje całkowite uznanie dla jego pracy przy odbudowie kraju i dla wysiłków, zmierzających do wzmocnienia pokoju*".

Pani Joliot-Curie pozostanie w Stanach Zjednoczonych przed dwa tygodnie i zwiedzi Portland, Oregon, San Francisco, Los Angeles, Chicago, Filadelfię i Boston. Pobyt jej w Stanach Zjednoczonych zakończy się bankietem w hotelu Waldorf Astoria w dniu 31 marca, po czym p. Joliot powróci do Francji. AFP donosi, że p. Joliot została zwolniona „na słowo honoru" i że będzie musiała meldować o każdym swym posunięciu władzom imigracyjnym.

(World copyright by „Czytelnik")

Dwuznaczne stanowisko ministra Mayera

Paryż, 21 marca (PAP). Na piątkowym posiedzeniu Zgromadzenia Narodowego dwaj deputowani zainterpelowali rząd w sprawie aresztowania pani Joliot-Curie przez władze amerykańskie.

Minister René Mayer uchylił się od wyraźnego zajęcia w tej sprawie stanowiska w imieniu rządu i nie zdobył się na krytykę postępowania władz amerykańskich. Przeciwnie, słowa ministra Mayera zdawały się świadczyć o chęci usprawiedliwienia tego postępowania. „Rząd — oświadczył minister — w trosce o interesy obywateli francuskich śledzi tę sprawę, może jednak działać tylko w poszanowaniu praw, ustanowionych przez inne kraje".

Następnie minister twierdził, że właściwie nie wie, czy pani Joliot-Curie została istotnie aresztowana przez władze USA (dyskusja w tej sprawie odbywała się w chwili, gdy o incydencie nowojorskim doniosły już agencje prasowe i gdy nie nadeszła jeszcze wiadomość o zwolnieniu p. Joliot-Curie). Wreszcie minister Mayer tłumaczył krok władz amerykańskich okolicznością, że „przepisy imigracyjne są surowe dla wszystkich" i że latem roku ubiegłego w Stanach Zjednoczonych aresztowano również osoby, „które nie należały do tego samego ugrupowania politycznego co pani Joliot-Curie".

Co pisze prasa francuska

Paryż, 21 marca (PAP). Cała prasa postępowa pod wielkimi tytułami podała wiadomość o zatrzymaniu na lotnisku w Nowym Jorku słynnej uczonej francuskiej Ireny Joliot-Curie, zaopatrując tę wiadomość komentarzami pełnymi oburzenia.

„Ce Soir" stwierdza, że p. Irena Joliot-Curie została zatrzymana w chwili, gdy wysiadła z samolotu na lotnisku La Guardia. Departament stanu uchylił się od wszelkich wyjaśnień, poprzestając na stwierdzeniu, że p. Joliot-Curie zaproszona była do USA przez organizację, uznaną za „nielojalną" w stosunku do rządu waszyngtońskiego. Otóż należy podkreślić, że córka Piotra Curie i Marii Skłodowskiej, żona profesora Joliot, laureatka nagrody Nobla, Irena Joliot-Curie udała się do Stanów Zjednoczonych na zaproszenie związku uchodźców antyfaszystowskich w Nowym Jorku, którego prezes miał powitać ją na lotnisku. „Aresztowanie w Nowym Jorku p. Ireny Joliot-Curie — pisze dziennik — jest czymś niewiarygodnym. Jest to zniewaga nauki i zniewaga Francji".

Charakterystyczne jest, że paryskie wydanie „New York Herald Tribune" podało wiadomość o aresztowaniu wielkiej uczonej zaledwie w dwóch wierszach.

Współpraca w Europie jest możliwa

Podpisanie polsko-francuskiego układu handlowego

Paryż, 21 marca (PAP). **W piątek wieczorem — jak już o tym pokrótce donosiliśmy — podpisano w Paryżu polsko-francuski traktat handlowy. Ogłoszony na ten temat komunikat oficjalny głosi: Rokowania gospodarcze i finansowe, które toczyły się między Polską i Francją pod przewodnictwem generalnego dyrektora francuskiego ministerstwa spr. zagranicznych Alphand'a i polskiego ministra pełnomocnego Adama Rosego zakończyły się 19 marca br. zawarciem następujących układów:**

1) Układ o odszkodowaniach dla osób i instytucji, objętych polską ustawą o nacjonalizacji zakładów przemysłowych. 2) Układ o dostawie francuskich dóbr inwestycyjnych w zamian za polski węgiel w latach 1948—1952 3) Protokół dotyczący różnych kwestii finansowych. 4) Protokół o zmianach, które mają być wniesione do układu, zawartego między Francją i Polską w dniu 21 sierpnia 1947 r. w sprawie wymiany towarowej. 5) Protokół o zmianach, które mają być wniesione do układu płatniczego z dnia 1 sierpnia 1946 roku. 6) Protokół o dostarczaniu Francji polskiego węgla w latach 1948—1952.

Począwszy od roku 1951 część dostaw polskich będzie przeznaczona na uregulowanie zobowiązań finansowych Polski, wynikających z układu, dotyczącego znacjonalizowanych zakładów przemysłowych. Układ przewiduje, że odszkodowania należne byłym właścicielom tych zakładów, będą spłacone przez Polskę w ramach 15 rocznych dostaw węgla, poczynając od roku 1951

Układ inwestycyjny zapewnia dostarczanie przez Francję w latach 1948—1952 sprzętu samochodowego i dóbr inwestycyjnych ogólnej wartości 600 milionów dolarów w zamian za węgiel polski, którego tonaż osiągnie 4.500 tys. ton. Protokół w sprawie dostaw polskiego węgla przewiduje, że będą one stopniowo zwiększane od 1 500 tys do 2.500 tys ton w latach 1948—1952.

Pozostałe protokóły wnoszą szereg zmian technicznych do polsko-francuskich układów gospodarczych, obowiązujących obecnie, celem ułatwienia ich wykonania

Na mocy układu będzie powołany do życia mieszany komitet polsko-francuski mający za zadanie przygotowanie w terminie 6 miesięcy sprawozdania o zobowiązaniach finansowych Polski, wynikających z ustaw polskich o nacjonalizacji.

Układy te regulują nie tylko liczne problemy finansowe i gospodarcze, które pozostawały w zawieszeniu między obu krajami, ale podważają również obecną wymianę. Ustalają one na przeciąg 5 lat podstawy prawne i gospodarcze dalszej wymiany towarowej uzupełniając korzystnie układy roczne. Pomyślne zakończenie rozmów polsko-francuskich oznacza więc poważny krok naprzód na drodze uporządkowania europejskich stosunków gospodarczych

Paryż, 21 marca (PAP). Po podpisaniu układów, przewodniczący delegacji francuskiej Hervé Alphand wygłosił przemówienie, w którym podkreślił, że rząd francuski wysoko ocenia osiągnięte rezultaty. Mówca zaznaczył, że Europa nie dźwignie się jeżeli nie potrafi zebrać wszystkich swoich sił w całości. O ile w Europie ma nastąpić stabilizacja stosunków, to nie może przez nią przechodzić linia podziału.

W odpowiedzi na to przemówienie minister pełnomocny Adam Rose oświadczył, że podpisany obecnie układ jest największy ze wszystkich, które zostały zawarte między Polską a Francją od roku 1918 Mówca zaznaczył, że podpisanie tego układu świadczy o możliwości współpracy krajów europejskich, co przyczyni się do stabilizacji gospodarczej Europy. W końcu min. Rose wyraził nadzieję, że zadzierzgnięte obecnie stosunki wydadzą pełne owoce.

Schumacher na konferencji komitetu socjalistycznego

Londyn, 21 marca (PAP). Przy drzwiach zamkniętych toczy się reżyserowana przez Labour Party konferencja członków międzynarodowego komitetu socjalistycznego. Socjaliści polscy i czechosłowaccy nie biorą — jak wiadomo — udziału w naradach, ponieważ władze brytyjskie nie udzieliły im na czas wiz wjazdowych do Londynu. Żywy udział w konferencji bierze natomiast delegacja niemieckiej partii socjaldemokratycznej z Schumacherem na czele. W dniu wczorajszym przyjęto rezolucję, atakującą czechosłowacką partię socjal-demokratyczną i wyrażającą niezadowolenie z kierunku obranego przez włoską partię socjalistyczną i polską partię socjalistyczną. Na znak protestu przeciwko powyższej rezolucji, delegat włoski Rodolfo Morandi opuścił salę i nie będzie uczestniczył w dalszych naradach komitetu.

* **W Budapeszcie odbyło się organizacyjne zebranie wyłonionego przez obie partie robotnicze stolicy Komitetu Zjednoczenia.**

Montowanie Trizonii

Londyn, 21 marca (PAP). W depeszy datowanej z Berlina Agencja Reutera donosi, że drogą wymiany szyfrowanych depesz między Londynem Waszyngtonem, Paryżem i Berlinem czynione są przygotowania do utworzenia specjalnego komitetu, który zajmie się ustaleniem szczegółów technicznych fuzji wszystkich trzech stref zachodnich Niemiec.

Komitet ma opracować swój raport na nową konferencję trzech mocarstw w Londynie, przewidzianą na następny miesiąc.

Osiągnięto już podobno porozumienie w sprawie szeregu punktów, które sprawiały dotychczas trudności.

Londyn, 21 marca (PAP). Agencja Reutera donosi z Berlina, że w piątek odbyło się tam pierwsze, od czasu konferencji paryskiej, zebranie dowódców stref okupacyjnych 3 mocarstw zachodnich — gen. Robertsona, gen. Clay'a i gen. Koeniga.

Niemiecka agencja prasowa DENA komunikuje, że na zebraniu tym omawiano m. in. sprawę połączenia strefy francuskiej z Bizonią.

Zatrzymanie Louis Saillant na lotnisku nowojorskim

Nowy Jork, 21 marca (PAP). **Do Nowego Jorku przybył samolotem generalny sekretarz Światowej Federacji Związków Zawodowych, Louis Saillant. Urzędnicy amerykańskiego biura imigracyjnego zatrzymali Saillant'a na lotnisku, poddając go przeszło godzinnym szczegółowym przesłuchaniom.**

Saillant znajduje się w drodze do Meksyku na konferencję związków zawodowych państw Ameryki Łacińskiej.

Rozłam w łonie CIO

Nowy Jork, 21 marca (PAP). Rada naczelna CIO okręgu nowojorskiego odrzuciła żądanie władz centralnych tej organizacji poparcia planu Marshalla i przeciwstawienia się ruchowi Wallace'a. Żądania tych władz rada nowojorska określiła jako „zdradę i niebezpieczny atak na zasady demokratyczne, którymi CIO dotychczas się kierowała".

Jakkolwiek rada nie udzieliła oficjalnego poparcia kandydaturze Wallace'a, przyjęła ona rezolucję, stwierdzającą, że Wallace cieszy się poparciem większości jej członków.

Masowe aresztowania greckich patriotów

Rzym, 21 marca (PAP). Agencja Elefteri Ellada donosi, że rząd Sofulisa przystąpił do masowych aresztowań patriotów greckich w rejonach, z których wojska rządowe muszą ustępować wobec sukcesów armii gen. Markosa.

W Salonikach ma stanąć przed sądem wojskowym 80 demokratów, oskarżonych o udzielanie pomocy żołnierzom armii demokratycznej.

Gwałtowne walki w rejonie Salonik

Rzym, 21 marca (PAP). Jak donoszą z Rzymu, w rejonie Salonik i Florriny toczą się obecnie gwałtowne walki. W zachodniej Tracji armia demokratyczna prowadzi intensywną akcję sabotażową, wysadzając w powietrze mosty i transporty wojskowe.

Według oświadczenia generała monarchistycznej armii Mantasa, sytuacja na Peloponezie pogarsza się z dnia na dzień.

„Stoję na gruncie układu poczdamskiego"

Wywiad z Otto Grotewohlem

Berlin, 21 marca (API). W związku z przemówieniem przewodniczącego Partii Jedności Socjalistycznej i członka prezydium Kongresu Ludowego Otto Grotewohla, wygłoszonym na drugiej sesji Kongresu Ludowego w Berlinie, korespondent Agencji Inf. M. T. Zarzycki uzyskał od wymienionego polityka niemieckiego sprecyzowanie stanowiska Kongresu w sprawie granicy polsko-niemieckiej.

Otto Grotewohl stwierdził, iż stoi na gruncie podpisanego przez czterech mocarstwa układu poczdamskiego, w którym ustalono polsko-niemiecką granicę i podkreślił, że dokonane za zgodą państw anglosaskich wysiedlenie Niemców z obszarów nadodrzańskich oznacza, iż państwa te decyzję swą uważały nie za tymczasową, lecz za trwałą.

W przemówieniu Grotewohla, wygłoszonym w dniu 17 bm. znalazł się jednak ustęp, który pozwalał na dowolną interpretację. — Grotewohl stwierdził mianowicie, że uprzystępnić należy Niemcom surowce i produkty, wytwarzane na ziemiach nadodrzańskich celem polepszenia warunków bytu narodu niemieckiego.

Zapytany przez korespondenta, jak należy rozumieć cytowane powyżej oświadczenie, Grotewohl odpowiedział, iż zamiarem jego było jedynie wskazać na fakt, że istnieje pilna potrzeba utrzymywania stosunków gospodarczych między obu krajami i że współpraca gospodarcza przyczyni się najszybciej do przezwyciężenia trudności powstałych dzięki polityce hitleryzmu. Grotewohl stwierdził, że zdaje sobie w pełni sprawę z rozmiaru cierpień, których naród polski doznał ze strony faszyzmu niemieckiego i rozumie, że wskutek tego współpraca między Polską i Niemcami natrafia jeszcze na szereg trudności.

Grotewohl wskazuje jednak na fakt, że zadanie całkowitego wytępienia pozostałości hitleryzmu, zadanie którego podjęły się postępowe siły w Niemczech, może być wypełnione tylko wtedy, gdy stosunki gospodarcze oraz warunki życia w Niemczech ulegną poprawie. W tym celu współpraca między Polską i Niemcami jest jednakże niezbędna.

Echa sprawy palestyńskiej

„Najhaniebniejsze zaprzedanie narodu od czasów Monachium"

Londyn, 21 marca (API). Niespodziewana wiadomość o nagłej zmianie decyzji Stanów Zjedn., które wczoraj późnym wieczorem poinformowały Radę Bezpieczeństwa, że nie będą popierały planu podziału Palestyny, rozeszła się z szybkością błyskawicy po całym kraju.

Ludność żydowska w Palestynie przyjęła tę wiadomość z oburzeniem. Jeden z urzędników Agencji Żydowskiej oświadczył, że jest to najbardziej oburzający zwrot polityki amerykańskiej. Do tej pory brak jest jednak oficjalnego stanowiska Agencji w tej sprawie.

W samych Stanach Zjednoczonych wiadomość o zmianie polityki amerykańskiej spotkała się z ostrą krytyką, wywołując według określenia Reutera burzę protestów. Senator Robert Taft, kandydat na prezydenta oświadczył, że Stany Zjedn. powinny były popierać bez wahania plan podziału Palestyny jeżeli się już raz nań zgodziły. Członek Izby Reprezentantów Arthur Klein podkreślił, że jest to „najhaniebniejsze zaprzedanie narodu od czasów Monachium". Senator Lucas, demokrata z Illinois, który na ogół popiera politykę rządu, oświadczył wczoraj, że jest wstrząśnięty i zaskoczony. Republikanin Javits z Izby Reprezent. nazwał decyzję USA „zwycięstwem siły nad sprawiedliwością". „Stany Zjednoczone jako pierwsze państwo — powiedział Javits — podjęły kroki w kierunku zrezygnowania z Narodów Zjednoczonych jako instrumentu pokoju światowego".

Sekretarz generalny ONZ Trygve Lie odmówił oficjalnych komentarzy ale nieoficjalnie był bardzo nieprzyjemnie zdziwiony i wyraził obawę co do skutków, jakie może wywołać ta zmiana na Narody Zjednoczone w obecnym trudnym okresie.

Wiadomość o zmianie decyzji wywołała natomiast wielką radość wśród Arabów. Arabowie nazywają to swym wielkim zwycięstwem moralnym.

Koła londyńskie wyrażają również zaniepokojenie, że z chwilą zmiany stanowiska przez USA walki w Palestynie zaostrzą się, ponieważ obie strony będą starały się wykorzystać niepewną sytuację.

„Kiełbasa wyborcza" dla Włoch

Triest — wspaniałomyślnym darem USA

Paryż, 21 marca (API). Stany Zjednoczone, Wielka Brytania i Francja dały dziś dowód braku poszanowania dla zobowiązań, pod którymi delegaci ich złożyli swe podpisy. Rządy trzech państw zachodnich zwróciły się mianowicie do rządu radzieckiego z propozycją zrewidowania traktatu pokojowego z Włochami.

W nocie swej Francja, Wielka Brytania i USA proponują rządowi radzieckiemu, aby do traktatu pokojowego z Włochami włączony został dodatkowy protokół, na mocy którego Wolne Miasto Triest zostałoby przekazane Włochom.

Trzy mocarstwa zachodnie motywują swą propozycję tym, iż pomimo długotrwałych wysiłków nie udało się dotychczas Radzie Bezpieczeństwa uzgodnić osoby gubernatora Wolnego Miasta.

Według opinii obserwatorów politycznych, krok rządów trzech państw zachodnich należy uważać za demonstrację polityczną, przedsięwziętą w obliczu zbliżających się we Włoszech wyborów. Inicjatywa w tej sprawie wyszła niewątpliwie od amerykańskiego departamentu stanu, który pragnie w ten sposób przekonać naród włoski o „wielkoduszności" Stanów Zjednoczonych. Propozycja ta uważana jest przez koła dobrze zorientowane za „kiełbasę wyborczą", którą Stany Zjednoczone chcą ofiarować ludowi włoskiemu w zamian za poparcie dla reakcyjnego rządu premiera de Gasperi i jego partii.

Wystąpienie przedstawiciela Agencji Żydowskiej w Radzie Bezpieczeństwa

Nowy Jork, 21 marca (PAP). W Radzie Bezpieczeństwa wystąpił z przemówieniem przedstawiciel Agencji Żydowskiej — Silver, który napiętnował nagłą zmianę stanowiska amerykańskiego w sprawie podziału Palestyny.

Silver przypomniał składane uprzednio wielokrotnie przez prezydenta Trumana i Marshalla zapewnienia, że stanowisko USA w sprawie podziału Palestyny pozostanie niezmienione. Mówca zaznaczył, że takie stanowisko USA zachęci nacjonalistów arabskich do jeszcze gwałtowniejszych wystąpień w Palestynie.

Silver zaznaczył następnie, że odstąpienie od raz już zajętego stanowiska byłoby równoznaczne z kapitulacją ONZ przed groźbami i zastraszeniami, podważając całkowicie wiarę w skuteczność decyzji tej organizacji.

Wyjazd delegacji fińskiej do Moskwy

Helsinki, 21 marca (PAP) W sobotę wieczorem specjalnym pociągiem wyjechała do Moskwy fińska delegacja rządowa, celem podpisania układu o przyjaźni i wzajemnej pomocy z ZSRR. Delegacja przybędzie do Moskwy w poniedziałek rano, i niezwłocznie przystąpi do pracy. Z powodu choroby premiera Pekkali, na czele delegacji stoi minister spraw zagranicznych Enkel. Premier Pekkala uda się do Moskwy prawdopodobnie nieco później specjalnym samolotem.

Plon czterech miesięcy: 1868 zabitych

Nowe krwawe zajścia w Palestynie

Jerozolima, 21 marca (PAP). W rejonie Haify doszło w piątek do nowych poważnych zajść. Grupa uzbrojonych Żydów zatrzymała 2 autobusy arabskie na drodze Haifa—Nakura. Wywiązała się walka, w toku której 9 Arabów zginęło, a 3 zostało rannych. Z drugiej strony Arabowie zamordowali 5 Żydów w jednym z osiedli żydowskich. W Haifie został ranny jeden cywilny obywatel angielski podczas strzelaniny przed miejscową komendą policji.

Ogólna liczba zabitych podczas zajść palestyńskich od grudnia ub. roku wynosi obecnie 1 868.

Jerozolima, 21 marca. W piątek rano policja znalazła na drodze między Jerozolimą a Tel Avivem zwłoki 10 Żydów zamordowanych podczas czwartkowego ataku arabskiego na konwój żydowski. Jak słychać, ataku dokonali Arabowie, przybyli z krajów sąsiednich.

Bułgarska delegacja rządowa na Kremlu

Moskwa, 21 marca (PAP). Przewodniczący Rady Ministrów ZSRR generalissimus Stalin podejmował na Kremlu obiadem członków bułgarskiej delegacji rządowej. Na obiedzie byli obecni m. in.: premier Bułgarii — Dymitrow, wicepremier i minister spraw zagranicznych — Kolarow, wicepremierzy — Kostow, Georgiew i Popow, ministrowie — Kamenow i Dobrew. Ze strony radzieckiej w obiedzie wzięli udział: wicepremier Mołotow, wicepremier Kaganowicz, sekretarz generalny KC WKP (b) Zdanow, ministrowie Beria, Mikojan, Wozniesieński, Bułganin, marszałek Wasilewski, wiceministrowie — Wyszyński, Zorin, Krutikow, marszałek lotnictwa Werszynin, admirał Gołowko, attaché wojskowy Bułgarii — gen. Pawłow, oraz wyżsi urzędnicy ministerstwa spraw zagranicznych ZSRR.

Podziękowanie premiera Cyrankiewicza

Wszystkim, którzy złożyli mi życzenia imieninowe, składam tą drogą serdeczne podziękowanie.

(—) JÓZEF CYRANKIEWICZ

Pierwszy załadunek węgla w Kołobrzegu

Szczecin, 21 marca (PAP). Do portu w Kołobrzegu zawinęły po raz pierwszy dwa statki po węgiel. Są to jednostki duńskie: „Pionier" o pojemności 300 brt i „Bierr Elfing" o pojemności 500 brt. Od chwili przycumowania statków do nadbrzeża, rozpoczął się załadunek węgla. W ten sposób port kołobrzeski włączył się do pracy małych portów wybrzeża zachodniego, tj. Ustki i Darłowa.

87 milionów złotych kredytu dla drobnego rolnictwa

Warszawa, 21 marca (PAP). Państwowy Bank Rolny uruchomił krótkoterminowe kredyty siewne w wysokości 87 milionów zł przeznaczone na zakup ziarna siewnego dla drobnych rolników woj. warszawskiego, lubelskiego, pomorskiego, krakowskiego i rzeszowskiego.

Rozprowadzenia kredytów dokonują oddziały PBR za pośrednictwem komunalnych kas oszczędności, które udzielą bezgotówkowych pożyczek rolnikom, zakwalifikowanym przez powiatowe komisje siewne. Wysokość indywidualnego kredytu nie może przekraczać sumy 20.000 zł.

Celem otrzymania pożyczki zainteresowani rolnicy winni złożyć we właściwych komunalnych kasach oszczędności weksle terminowe (nie przekraczające dnia 15 października 1948 r.) z żyrem co najmniej jednej majątkowo odpowiedzialnej osoby.

Wicemin. Dietrich prezesem CUP

Warszawa, 21 marca (PAP). Na wniosek prezesa Rady Ministrów, Prezydent R. P. mianował na stanowisko prezesa Centralnego Urzędu Planowania dotychczasowego podsekretarza stanu w Ministerstwie Skarbu, Tadeusza Dietricha. Prezes CUP Dietrich objął urzędowanie w dn. 20 bm.

Pisarze bułgarscy w Krakowie

Foto Borek, Ag. „Od A do Z"

Kraków gości wybitnych pisarzy bułgarskich, przybyłych w celu zwiedzenia naszego miasta i nawiązania kontaktów ze sferami naukowymi i literackimi. Zdjęcie nasze przedstawia gości bułgarskich przed Muzeum Czartoryskich. Stoją od lewej: poeta Bożydar Bożiłow (pierwszy), historyk literatury bułgarskiej prof. Piotr Dinekow (trzeci), attaché kulturalny poselstwa bułgarskiego w Warszawie poetka Dora Gabe (piąta), sekr. Zw. Zaw. Literatów Bułgarskich Kamen Zidarow (szósty), poetka Elżbieta Bagriana (siódma) oraz poeta Mikołaj Furnadżijew (ósmy).

Nie ma rozdziału młodzieży

Drugi dzień obrad Federacji Polskich Organizacji Studentów

Na wstępie drugiego dnia obrad Federacji Polskich Organizacji Studenckich w Krakowie wysunięto wniosek przesłania do rządu USA depeszy protestacyjnej od Rady Federacji i od studentów Uniwersytetu M. Curie-Skłodowskiej w Lublinie w związku z oburzającym odniesieniem się władz amerykańskich do uczonej Curie-Joliot.

Po złożeniu sprawozdania komisji mandatowej delegat do MZS Wróblewski w dłuższym referacie omówił zadania ruchu studenckiego w Polsce dzisiejszej, zaznaczając, że swój związek z krajem wykazać musi młodzież akademicka usilną pracą, która w szybkim tempie dostarczy państwu zastępy fachowców. Stworzyć należy na uniwersytetach taką atmosferę, by nauka stała się narzędziem odbudowy kraju. Następnie mówca przedstawił działalność Komisji Koordynacyjnej Polskich Organizacji Studenckich.

W ożywionej dyskusji na pierwsz miejsce wśród poruszonych zagadnień ideologicznych wysunęła się sprawa **współdziałania młodzieży zrzeszonej i niezrzeszonej.** Rozwiązano ją zgodnym stwierdzeniem: **rozdział między młodzieżą zrzeszoną i niezrzeszoną nie jest istotny — na platformie konkretnej pracy przestaje on istnieć.** Współdziałanie studentów wszystkich warstw i ośrodków kraju, ze szczególnym zwróceniem uwagi na młodzież akademicką Ziem Odzyskanych — to dalszy punkt dyskusji w tej dziedzinie.

Kr. Zb.

Ułatwienia przy otwieraniu nowych przedsiębiorstw handlowych

Minister Przemysłu i Handlu podpisał rozporządzenie w sprawie obowiązku uzyskania zezwolenia na zawodowe wykonywanie czynności handlowych, wprowadzające zasadnicze zmiany i ułatwienia dla kupiectwa. Jednocześnie utraciło moc obowiązującą rozporządzenie z dnia 22 sierpnia 1947 r. Najistotniejsza zmiana polega na tym, że złożenie podania wraz z uiszczeniem należnych opłat będzie uprawniać do prowadzenia przedsiębiorstwa i wykonywania czynności handlowych jeszcze przed uzyskaniem ostatecznego zezwolenia — do czasu rozstrzygnięcia sprawy przez władze przemysłowe. Nie dotyczy to przedsiębiorstw gastronomicznych, handlu zagranicznego, hurtu aptecznego-drogeryjnego i hurtu zbożowego. W tych dziedzinach otwarcie przedsiębiorstwa wymaga rozpatrzenia podania o zezwolenie. Wszystkie decyzje dla tych czterech grup mają być wydane do dnia 15 kwietnia br.

Według dotychczasowych przepisów, zakładanie nowych przedsiębiorstw handlowych po 1 stycznia 1948 roku wymagało uzyskania ostatecznego zezwolenia, nie zaś tymczasowego poświadczenia odbioru, wydawanego przez właściwe zrzeszenie kupieckie przy złożeniu podania.

Obecnie, po otrzymaniu poświadczenia odbioru podania, będzie można rozpocząć działalność handlową. Od tej zasady przewidziane są wyjątki uwzględniające przypadki, gdy dla wykonania czynności handlowych lub prowadzenia przedsiębiorstwa wymagane jest zezwolenie lub koncesja na podstawie prawa przemysłowego lub przepisów szczególnych.

Znowelizowane rozporządzenie zawiera dodatkowe wyjaśnienia, wyraźnie określające zajęcia, na które nie trzeba uzyskiwać zezwolenia. Należą do nich m. in. czynności bankowe i sprzedaż w kraju wyrobów własnej produkcji, dokonywana z pomieszczeń, na które nie jest wymagane wykupienie oddzielnej karty rejestracyjnej. Nie trzeba również uzyskiwać zezwolenia na sprzedaż w kraju przez właściciela lub posiadacza wytworów jego gospodarstwa rolnego, leśnego, ogrodowego, hodowlanego, rybnego, łowieckiego lub pszczelarskiego.

Nie uważa się także za wykonywanie czynności handlowych: usług rzemieślników, dalej — świadczeń polegających na wykonywaniu pracy fizycznej, jeżeli przedsiębiorca nie zatrudnia sił najemnych albo zatrudnia tylko siły pomocnicze, a wreszcie czynności polegających na wykonywaniu wolnego zawodu.

Rejestracja b. obywateli litewskich

Ambasada Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich komunikuje, iż wszystkie osoby narodowości litewskiej — rdzenni mieszkańcy Kłajpedy oraz powiatów: kłajpedzkiego, szyluckiego i pagegskiego, które w dniu 22 marca 1939 roku były obywatelami litewskimi, są od dnia 28 stycznia 1945 roku uznawane jako obywatele radzieccy. Powyższe także dotyczy ich dzieci.

Osoby narodowości litewskiej, odpowiadające wspomnianym warunkom i tymczasowo mieszkające na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, powinny do 1 czerwca 1948 roku zarejestrować się w ambasadzie ZSRR w Warszawie lub w jednym z konsulatów ZSRR w Polsce (w Krakowie, Gdańsku lub Poznaniu), celem otrzymania radzieckich zezwoleń na pobyt za granicą.

Przy stawieniu się na rejestrację należy posiadać paszport litewski lub inne dokumenty, stwierdzające tożsamość osoby oraz potwierdzające fakt stałego zamieszkiwania w Kłajpedzie oraz w powiecie kłajpedzkim, szyluckim i pagegskim. Wspomniane dokumenty wraz z osobistym podaniem o rejestrację mogą być również przesłane pocztą do najbliższego konsulatu ZSRR względnie do ambasady ZSRR.

Adres ambasady ZSRR: Warszawa, ul. II. Armii W. P. nr. 2/4; adresy konsulatów ZSRR: Kraków, ul. Szopena nr 1, Poznań, ul. Marynarska nr. 3, Gdańsk-Wrzeszcz, ul. Stefana Batorego 15.

Świadkowie z zagranicy na procesie Forstera

Na proces kata Pomorza, Forstera, który rozpocznie się w dniu 5 kwietnia we Wrzeszczu, przyjadą liczni świadkowie z zagranicy. M. in. spodziewany jest przyjazd przedstawicieli b. Ligi Narodów, którzy przed wojną urzędowali w Wysokim Komisariacie Ligi Narodów, urzędującym w Wolnym Mieście Gdańsku.

Kronika krakowska

Z pobytu min. dr Skrzeszewskiego w Krakowie

Bawiący w Krakowie minister Oświaty dr Skrzeszewski w towarzystwie kuratora OSK dr Białasa i nacz. Gruszeckiego wizytował Liceum Pedagogiczne męskie, Podbrzezie 10 i Wyższą Szkołę Pedagogiczną oraz Szkołę Ćwiceń. Straszewskiego 22. W czasie wizytacji minister prowadził z młodzieżą rozmowy na temat życia w internatach, organizacyj młodzieżowych, spraw politycznych i gospodarczych.

Poseł Bieńkowski w Krakowie

Bawiący w Krakowie poseł Bieńkowski zwiedził w sobotę zimowy salon w Pałacu Sztuk Pięknych. Po południu wygłosił w auli U. J odczyt pt. „Oblicze jutra". Wieczorem był obecny w teatrze na przedstawieniu sztuki Simonowa: „Harry Smith odkrywa Amerykę".

W niedzielę o godz. 11 w Teatrze im. J. Słowackiego poseł Bieńkowski wygłosi odczyt pt. „Doświadczenia czeskie".

Uczeń diabła

Teatr Powszechny T. U. R. wystawia z końcem bm. sztukę Shaw'a „Uczeń diabła" w inscenizacji i reżyserii Dobiesława Damięckiego (w Katowicach sztukę tę wystawiono w reżyserii dyr. Krasnowieckiego).

Dobiesław Damięcki odtworzy tu rolę tytułową, a Irena Górska rolę pastorowej. W pozostałych rolach wystąpi zespół Teatru T. U. R. z Krzywicką, Orzechowskim i J. Ziejewskim na czele.

Konferencja naukowo-pedagogiczna

W Krakowie obradował dwudniowy zjazd pedagogiczny zorganizowany przez Naukowe Towarzystwo Pedagogiczne z inicjatywy Ministerstwa Oświaty. W zjeździe brało udział przeszło 100 reprezentantów ośrodków uniwersyteckich, towarzystw pedagogicznych, pracowników naukowych z dziedziny naukowo-pedagogicznej i ZNP. W obradach wziął również udział minister Oświaty dr Skrzeszewski.

Po referacie programowym dyr. dep. Czernichowskiego przewodniczący zjazdu prezes Towarzystwa prof. dr Wł. Heinrich podsumował wyniki prac czterech komisyj, które przygotowały wnioski na plenum. Minister dr Skrzeszewski w przemówieniu swoim podkreślił wielką doniosłość tej konferencji dla ustalenia nowego stylu pedagogiki narodowej.

Pogrzeb śp. dr Kaz. Piekarskiego

W sobotę odbyły się uroczystości związane z pogrzebem ś. p. dr Kazimierza Piekarskiego. W kościele akademickim św. Anny odprawiona została msza żałobna, w czasie której chór „Hasło" pod dyr. Profica wykonał pieśni żałobne, a partię solową odśpiewał art. opery Kozak.

Po południu na cmentarzu Rakowickim odbył się manifestacyjny pogrzeb śp. Kazimierza Piekarskiego. Po odprawieniu egzekwii przez ks. Piwowarczyka, żegnali zmarłego imieniem U. J. i Pol. Akademii Umiejętności — prof. dr J. Dąbrowski, nacz. dyr. Zw. Muzeów Polskich oraz historyków sztuki i kultury — prof. dr F. Kopera, Biblioteki Jagiellońskiej — dr Al. Birkenmayer, dyr. Biblioteki Narodowej w Warszawie — dyr. Świerkowski podnosząc zasługi zmarłego; w dziedzinie badań naukowych książki. W pogrzebie wziął również udział minister Oświaty dr Skrzeszewski. Nad grobem w imieniu Tow. Miłośników Książki pożegnał zmarłego prezes Towarzystwa dyr. K. Witkiewicz. Na mogile złożono wieńce od ministra Kultury i Sztuki i różnych instytucyj.

Z pobytu gości bułgarskich w Krakowie

W sobotę goście bułgarscy: poetka Bagriana Elizaweta, pisarz Furnadżijew Nikola, redaktor czasopisma „Literaturen Front", młody poeta i przedstawiciel radia, Bożidar Bożiłow oraz prof. literatur słowiańskich na uniwersytecie w Sofii Petr Dinekow w towarzystwie pisarki bułgarskiej Dory Gabe, przybyli do redakcji „Dziennika Polskiego" i „Dziennika Literackiego", gdzie red. St. W. Balicki oraz prof. Francic zaznajomili gości z wydawnictwami „Czytelnika", ruchem wydawniczym polskim oraz omówili sprawę współpracy z czasopismami bułgarskimi.

W godzinach popołudniowych zetknęli się pisarze bułgarscy z kolonią bułgarską żyjącą w Krakowie a następnie byli podejmowani przez Zw. Literatów Polskich, gdzie ich witał jako gospodarz Zenon Skiertki, a odpowiedział po polsku na toast Polaka Bułgar prof. Dinekow, podkreślając dzieło odbudowy Polski oraz stabilizację stosunków w tak przez wojnę zniszczonym kraju.

Goście bułgarscy odjechali wieczorem od Warszawy, skąd samolotami odjadą do ojczyzny.

*

W sobotę w godzinach wieczornych przyjechali do Krakowa przedstawiciele prasy bułgarskiej. W skład oficjalnej delegacji wchodzą: Gerczo Gerczew, redaktor czasopisma „Trud" (organ związków zawodowych), b. korespondent bułgarski w Polsce, red. Wasyl Karateodorow z „Narodu", organu socjalistów bułgarskich, Ewgenin Namirow red. dziennika związkowego „Praca" oraz Czudomir Petrow, dyrektor programowy radia sofijskiego. Oficjalnej tej delegacji towarzyszy radca MSZ Derliński. Delegacja była wczoraj podejmowana przez Zw. Literatów Polskich. Dzień dzisiejszy przeznaczony jest na zwiedzanie miasta.

*

Organizatorzy pobytu gości bułgarskich w Krakowie uważali za stosowne zarówno grupę pisarzy w piątek, jak i dziennikarzy w sobotę zaprowadzić na przedstawienie „Klubu kawalerów" w Teatrze TUR. Wybór uczyniono bardzo niefortunny, bo goście, jak to wynikało z rozmów z nimi — interesowali się właśnie Simonowem i Priestley'em, czy sztuką Szaniawskiego „Adwokat i róże" przetłumaczoną właśnie przez Dorę Gabe na język bułgarski. Mogliby równocześnie na tych przedstawieniach poznać wybitnych naszych artystów i ciekawą robotę teatralną. Można było nawet z góry pomyśleć o zmianie repertuaru w Teatrze im. J. Słowackiego i pokazać naszych czy obcych klasyków. Można było zaprowadzić gości do teatru Rapsodycznego na „Eugeniusza Oniegina" by poznali teatr poetyckich eksperymentów. Trzeba poważnie zastanawiać się nad tym, co z naszej kultury należy prezentować zagranicznym gościom. Miłe nawet przedstawienie „Klubu kawalerów" — ani nie reprezentuje naszego popularno-społecznego repertuaru, ani kultury teatralnej Krakowa. (Red.)

Dalsze obrady WRN

W piątek, w drugim dniu obrad Wojewódzkiej Rady Narodowej w Krakowie referat na temat „Nowa struktura spółdzielczości" wygłosił dyr. H. Bałaban. Referowany przez wiceprzewodniczącego dr Styrnę wniosek Prezydium WRN o wyrażenie pozytywnej opinii o nowomianowanym wicewojewodzie St. Przybyszu, przyjęty został przez aklamację.

Z kolei plenum rozważało wniosek Prezydium WRN w sprawie uchwalenia statutu opłat administracyjnych, obciążających strony przy wydawaniu orzecznictwa w ramach art. 26 ust. 5 dekretu o publicznej gospodarce lokalami. Rada jednomyślnie uchwaliła wysokość tych opłat.

Dłuższą dyskusję wywołała sprawa akcji zagospodarowania ziem górskich i podgórskich Jak wiadomo, Rada przedłożyła Radzie Państwa jeszcze przed rokiem projekt przekształcenia gospodarki tych terenów w kierunku sadownictwa i hodowli bydła. Akcją tą miały być objęte 4 województwa: rzeszowskie, krakowskie, śląsko-dąbrowskie i wrocławskie. Rada Państwa odniosła się negatywnie do uchwały WRN w Krakowie. Przewodniczący poseł Blak zapoznał plenum z pismem kancelarii Rady Państwa, które uzasadnia odmowę.

Rada omówiła sprawę sąsiedzkiej pomocy rolnej w myśl odnośnego dekretu, kierując pod adresem powiatowych i gminnych Rad Narodowych, odpowiednie zalecenia. Sprawę powołania Wojewódzkiego Komitetu Bibliotecznego referował dr Styrna. Na koniec Rada załatwiła szereg zgłoszonych wniosków i interpelacji.

Członkowie WRN zebrali 6.585 zł na budowę pomnika Adama Mickiewicza. Na tym przewodniczący poseł Blak zamknął posiedzenie. (fs).

MYDŁA KOSMETYKI PERFUMY
ŻAK'a POZNAŃ
...przodują jakością

Mięso przechowywane w chlewie

Sekcja zewnętrzna komendy M. O., w toku bezwzględnej walki z potajemnym ubojem bydła i nielegalnym handlem mięsem, przeprowadziła akcje na terenie Piasków W., Kurdwanowa i Skotnik. Stwierdzono, iż Jan Seweryn w Kurdwanowie przechowywał nad gnojowiskiem obok ustępu 89 kg mięsa, a u Franciszki Radwańskiej w Piaskach W. znaleziono w chlewie między świniami połowę cielęcia, a drugą połowę pod łóżkiem w mieszkaniu między harcującymi kotami. Zakwestionowane u Seweryna 5 cieląt i u Radwańskiej 1 cielę, odstawiono do rzeźni miejskiej, a przeciw Sewerynowi i Radwańskiej sporządzono doniesienia karno-administracyjne.

Dzięki doskonale prowadzonej akcji M. O. wiele zapewne osób uchroniło się od zatrucia tym mięsem, które przeznaczone było do sprzedaży. Apelować należy do społeczeństwa, aby wzięło udział i poparło M. O. w tej akcji. i nie zakupywało mięsa u pokątnych handlarzy.

PROF. DR TADEUSZ ESTREICHER w czasie wykładu uległ poparzeniu twarzy.

FERIE ŚWIĄTECZNE na Uniwersytecie Jagiellońskim i Akademii Handlowej rozpoczęły się 20 bm. i potrwają do 20 kwietnia, na Akademii Sztuk Pięknych będą trwać do 4 kwietnia br. Na Akademii Górniczej i wydziałach politechnicznych przy A. G. ferie świąteczne rozpoczną się 22 bm. potrwają do 4 kwietnia br.

WYKRYCIE TAJNEJ GORZELNI. 18-letni ormowiec Czesław Stopka przyczynił się do likwidacji potajemnej gorzelni. Rodzina Motyków we wsi Ciencina pow. Żywiec uważała, że praca nie popłaca. Postanowiła zarobkować na garbowaniu skór i pędzeniu bimbru. Zainteresował się tym Stopka, a przeprowadzona rewizja wykryła zapas garbowanych skór i aparaturę do pędzenia bimbru. Przy tej sposobności znaleziono również sztucer z nabojem w lufie, przygotowany na „lisa". Syn i ojciec Motykowie zostali zatrzymani, a ORMO do walki ze szkodnictwem gospodarczym dołożyło jeszcze jedną cegiełkę.

Komunikaty

DYŻUR LEKARZA-POŁOŻNIKA UBEZPIECZALNI SPOŁ.: dnia 21 marca — dr Stanisław Szelc, ul. Kopernika 23, tel. 548-30.

We wszystkich innych nagłych zachorzeniach w nocy należy wezwać lekarza dyżurnego z Ubezpieczalni nr. tel. 570-70.

DYŻURY APTEK: Rynek Główny 42, Mikołajska 4, Grodzka 17, Łobzowska 20, Starowiślna 77, Krakowska 9, Długa 88, Mogilska 16, Senatorska 5, Kalwaryjska 27.

SEKCJA BUCHENWALDCZYKÓW PRZY P. Z. B. W. P. zawiadamia b. więźniów Buchenwaldu, iż zebrania odbywać się będą w każdy poniedziałek w świetlicy Związku. Pierwsze zebranie dnia 22 bm.

WYDAWANIE MĄKI dla członków Sekcji Położnych Zw. Zaw. Prac. Służby Zdrowia — ul. Krupnicza 22, od dnia 22 bm.

ZAPISY NA KURS ARTYSTYCZNEGO TRYKOTARSTWA RĘCZNEGO przyjmuje Zarząd Wojew. Ligi Kobiet, Karmelicka 51, w godz. 9—12.

ZGINĄŁ PORTFEL SKÓRZANY brązowy, na Dworcu Głównym w Krakowie, dnia 17 bm. z dokumentami: zaświadczenie repatriacyjne PUR Szczecin, kwit cłowy Izby Skarbowej w Szczecinie, bilety kolejowe, wydane przez PUR Kraków do Międzyzdrojów, zaświadczenie RKU Kraków — wszystko na nazwisko: Władysław Ligęza, oraz notatki i listy. Uprasza się zwrócić pod adresem: Władysław Ligęza, Kraków, ul. Starowiślna 84, m. 8, III p.

Systematyczna zapobiegliwość

przy gromadzeniu drobnych oszczędności pozwoliła niejednemu pracownikowi uniknąć w życiu wielu przykrości.

W razie potrzeby zaoszczędzona suma jest zawsze do dyspozycji na pokrycie nieprzewidzianych wydatków.

Pamiętajcie, że oszczędności na odpowiednie oprocentowanie przyjmuje Bank Gospodarstwa Spółdzielczego w Krakowie, ul. św. Jana 2.

10 Oddziałów i Agentur na terenie województwa

Wkłady przyjmują również w obrębie województwa spółdzielnie oszczędnościowo-pożyczkowe.

ZARZĄD KOŁA KRAK. ZWIĄZKU BIBLIOTEKARZY I ARCHIWISTÓW POLSKICH zawiadamia swych członków i sympatyków o zebraniu referatowym w poniedziałek 22 bm. godz. 18, w gmachu Biblioteki Jagiell., pok. nr 12.

KALENDARZYK IMPREZ

na niedzielę 21 marca

TEATRY. Miejski im. J. Słowackiego — godz. 15: „Rewizor" (po raz ostatni); godz. 19: „Szczęście Frania". — **Miejski Stary Teatr** — Duża sala, godz. 19: „Harry Smith odkrywa Amerykę"; Mała sala, godz. 19.15: „Adwokat i róże". — **Teatr Powszechny TUR** — „Klub kawalerów" o godz. 15.30 dla członków Zw. Zawod., godz. 19 normalnie. — **Teatr Rapsodyczny** — godz. 19.15: „Eugeniusz Onegin" A. Puszkina. — **Teatr Operetka** (Lubicz 48) — godz. 19.15: „Cnotliwa Zuzanna". — **Teatr Kolejarza** (Bocheńska 7) — godz. 15.30 i 19: „Synowa ze suteren". — **Teatr RTPD Wesoła Gromadka** — godz. 11.30: „Placówka". — **Teatr Lalki i Aktora** „Groteska" — godz. 17: „Kolorowe piosenki".

WYSTAWY. Wielka Wystawa Zw. Zaw. Art. Plastyków — w Pałacu Sztuki, godz. 10—16 **Wystawa prac Jadwigi Walker** — w salach Ofic. Klubu Garnizonowego, ulica Zyblikiewicza 1, godz. 8—17

ODCZYTY W NIEDZIELĘ 21 BM. — Mgr M. Zgorzewski, prezes Zarz. Ligi Morskiej Kraków-miasto: „Bohaterowie Kołobrzega" — w świetlicy Związku Inwalidów, ul. Biskupia 18, godz. 18 — (oraz wszystkie odczyty zapowiedziane w ubiegłym numerze).

KINA. Warszawa: „U progu tajemnicy", **Apollo i Sztuka:** „Nicholaus Nicleby", **Wolność:** „Carrie kłamie", **Wanda:** „Pani Miniver", **Uciecha:** „Syrena", **Świt:** „Mr Smith jedzie do Waszyngtonu", **Gdańsk:** „Baryłeczka" — Początek seansów w kinie Sztuka: godz. 15.30, 17.30 i 19.30; w Wandzie i Świcie: godz. 15.30, 17.45 i 20; we wszystkich innych kinach o godz. 16, 18 i 20.

DŹWIĘKOWE KINO OŚWIATOWE (Garncarska 1): 1) Wiokiennictwo 2) Połowy dalekomorskie. 3) Wielkanoc w Łowickiem. 4) Komedyjka. Początek seansów codziennie o godz 16, 17.30 i 19; w niedziele i święta poranki o godz 11.30.

KINO OBJAZDOWE TOW. PRZYJAŹNI POLSKO-RADZIECKIEJ (Batorego 14) codziennie o godz. 19.30: „Zaklęta narzeczona" oraz kronika filmowa. W niedzielę i święta o godz. 14, 17 i 19.30.

Ś. † P.

FRANCISZEK ŻMIJA
przemysłowiec

przezywszy lat 58, po krótkiej a ciężkiej chorobie, zasnął w Panu dnia 19-go III. 1948 r.

Wyprowadzenie zwłok z kaplicy na cmentarzu Rakowickim na miejsce wiecznego spoczynku nastąpi w poniedziałek dnia 22 III. o godz. 4 po południu na które to smutne obrzędy zapraszają stroskani

żona, córki, zięć, wnuczki i rodzina

Nabożeństwo żałobne

odprawione zostanie we wtorek dnia 23 bm o godz 9 rano w kościele parafialnym św. Mikołaja w Krakowie

15228

Ś † P

ŻMIJA FRANCISZEK

były członek Zarządu Okręgowego, członek Związku Zaw. Transportowców R. P

zmarł 19 marca 1948 r

Wyprowadzenie zwłok na miejsce wiecznego spoczynku odbędzie się dnia 22 marca o godz. 16 z kaplicy na cmentarzu Rakowickim.

W Zmarłym tracimy jednego z czołowych działaczy społecznych

Zarząd Okręgu Krakowskiego Związku Zawod Transportowców

15276

Ś. † P.

ŻMIJA FRANCISZEK

Prezes Spółdzielni S. P. T. Społecznego Przedsiębiorstwa Transportowego

zmarł w dniu 19 marca 1948

Wyprowadzenie zwłok na miejsce wiecznego spoczynku nastąpi dnia 22 marca o godzinie 16-tej z kaplicy na cmentarzu Rakowickim

Przez śmierć Jego Spółdzielnia poniosła dotkliwą i niepowetowaną stratę, a Zarząd stracił swego zasłużonego organizatora i kierownika

SPÓŁDZIELNIA S. P. T. Społeczne Przedsiębiorstwo Transportowe w Krakowie

15278

Ś. † P.

ŻMIJA FRANCISZEK

były członek Zarządu Okręgowego Związku Zawodowego Transportowców R. P. Oddziału Automobilistów w Krakowie

zmarł dnia 19 marca 1948 r

Pogrzeb odbędzie się dnia 22 marca o godzinie 16-tej z Kaplicy Głównej na cmentarzu Rakowickim

Zw. Zawod Transportowców R. P. Oddział Automobilistów w Krakowie

15277

DZIENNIK SPORTOWY

Sukcesy szermierzy, porażka koszykarzy z Czechosłowacją

Zakopane (tel.) W sobotę rozpoczął się międzypaństwowy mecz szermierczy Polska—Czechosłowacja.

We florcie pań zwyciężyły Polki 10:6. Drużyna polska wystąpiła w składzie: Skupieniówna, Nawrocka, Markowska, Sznajderowa, drużyna czeska: Sulcova, Jurkova, Sediva (mistrzyni świata 1938 r.) i Kaprova.

W konkurencji panów na szpady Polska zwyciężyła 11:5.

Czechosłowacja—Polska 57:33

Warszawa (tel.) Międzypaństwowy mecz w piłce koszykowej Czechosłowacja—Polska zakończył się zwycięstwem Czechów 57:33 (28:18). Punkty zdobyli dla zwycięzców: Mrazek 21, Kozak 10, Kolar 12, Simaczek 6, Hlup, Stancek, Benacek i Toms po 2, dla Polski Bartosiewicz, Maleszewski, Kolaśniewski, Grzechowiak, Pawlak 2. Technicznie przeważali Czesi. Polska prowadziła 4:0.

J. Marusarz wygrywa zjazd i slalom

Zakopane, 21 marca (TS). 20 bm. w drugim dniu czwórmeczu o memoriał Bronisława Czecha odbył się bieg zjazdowy z Kasprowego na trasie FIS II, do którego na starcie stanęło 30 zawodników na 62 zgłoszonych.

1) Marusarz J (HKN) 3.34,5, 2) Krzeptowski-Daniel (SNPTT) 3.38,5, 3) Dziedzic (HKN) 3.38,5, 4) Gąsienica-Ciaptak (SNPTT) 3.41,5 5) Wawrytko St. I (SNPTT) 3.54, 6) Karpiel (HKN) 3.57, 7) Klamerus (Wisła) 4.08, 8) Szczerba (AZS Kr.) 4.09. 9) Chrobak (Wisła) 4.12, 10) Roj (Wisła) 4.13, 11) Kram (HKN Kraków) 4.16, 12) Gut-Szczerba (Wisła) 4.18, 13) Zawada (Zryw) 4.19, 14) Kula St. 4.20. 15) Klamerus (Wisła) 4.20. 17) Kwapień (Wisła) 4.22, 18) Kaczmarczyk (AZS Kraków) 4.23.

Trzecią z rzędu konkurencją w dwie godziny po zakończeniu biegu zjazdowego był slalom w Suchym Żlebie na Kalatówkach na trasie, na której znajdowało się 45 bramek. Na starcie stanęło 26 zawodników, ukończyło 25. Slalom ustawił Jan Lipowski. Warunki śnieżne dobre starterem przy slalomie był I. Bujak. Sędziami przy slalomie i przy biegu zjazdowym byli: I. Bujak, Fr. Bujak, Pieliński, Marduła i Helena Wcisło.

1) Marusarz J 1 47.3, 2) Gąsienica-Ciaptak 1.52,1, 3) Wawrytko St. — 2.21,3, 4) Krzeptowski 2.26, 5) Kaczmarczyk 2.29,9 6) Dziedzic 2 33, 7) Klamerus 2.34, 8) Karpiel 2.35, 9) Kram 2 37,8, 10) Bukowski 2.39, 11) Szczerba 2.47, 12) Kwapień Tadeusz 2.48, 13) Szuber 2.54, 14) Klamerus Jan 2.55, 15) Łuszczek 3.03,6, 18) Kula St.

O wejście do ligi koszykowej

Katowice (tel.) Walka o wejście do ligi koszykowej przerzuciła się częściowo z boiska na „zielony stolik". Cracovia zaprotestowała przeciw przegranej z Pomorzaninem, z powodu braku zmian przy dogrywce. Mecz ma być powtórzony w niedzielę.

Wynik spotkań w sobotę.

Cracovia—Chemia 58:32 (36:17).

Zgoda—Pomorzanin 57:41 (18:21

W drugim spotkaniu w piątek Zgoda pokonała Chemię 66:31 (25:13).

Wynik za wysoki

Wprawdzie bokserzy Garbarni przegrali z Legią W-wa 3:13 w meczu rozegranym w sobotę w Krakowie, jednak wynik ten jest wybitnie za wysoki i nie odpowiada układowi sił. Walki prowadzone były w większości równorzędnie, w obu drużynach bokserzy przedstawili się dość surowo, a jedynie walka w w. ciężkiej między Pieniążkiem a Grzelakiem przyniosła przejawy dobrego boksu. Krakowianin Pieniążek rozegrał ją b dobrze taktycznie i odniósł duży sukces przez zwycięstwo nad mistrzem Warszawy Grzelakim, zajmującym 6 miejsce w pierwszej dziesiątce bokserów w. ciężkiej w Polsce. Emocjonujące walki przeprowadzili Nowak z coraz lepszym Szymulą i Jędraszewski z Łętochą.

Zwycięstwa dla Legii odnieśli: Flisiak, Wdowiak, Wąsik Olszewski i Nowak, zremisowali Kniga z Chodorowskim, a w walce tow. Jednaszewski z Łętochą. (t)

Tylko nr 545-62

P. T. Czytelnikom „Dziennika Polskiego" — a specjalnie entuzjastom piłki nożnej podajemy, iż zapytania o wyniki meczów ligowych należy kierować do naszej redakcji tylko pod numer telefonu wyżej podany.

Imprezy sportowe w Krakowie

Piłka nożna: Garbarnia—Legia o mistrzostwo Ligi boisko Garbarni, godz. 15.30.

Mistrzostwo kl. A — godz. 10: Wisła IB—Tarnovia I B, b. Wisły, godz 11: Zwierzyniecki—Chełmek, b. Garbarni; Podgórze—Prokocim, b. Podgórza; Wieczysta—Groble, b Dąbskiego; Korona—Łagiewianka, b. Korony godz. 15: Dąbski—Fablok, b. Dąbskiego.

Boks: Groble—Baildon, godz. 19.15, w hali ul. Zwierzyniecka.

Koszykówka: Wisła—TUR (Łódź), godz. 12 w hali WF i PW, ul. Piłsudskiego.

Siatkówka: Dalszy ciąg mistrzostw KOZPR kl. B, w hali WF i PW, ul. Piłsudskiego, godz. 9 i 17.

WZMIANKA O PRZETARGU

Zarząd Miejski, Wydział Budowlany w Krakowie — ogłasza przetarg nieograniczony na roboty:

1) ziemne i betonowe na cmentarzu wojennym Armii Czerwonej przy ul. Prandoty w Krakowie,
2) a) murarskie i ciesielskie,
   b) stolarskie i ślusarskie,
   c) żelaźskie,
   d) malarskie i pokostnicze w Domu Małego Dziecka przy ul. Polnej w Krakowie.
3) remontowe pieców piekarskich o popędzie mechanicznym w Piekarni Miejskiej w Krakowie.

Bliższe szczegóły odnośnie w w. przetargów ogłoszone są na tablicy przetargowej w Oddziale Budowli Miejskich, II p w Gmachu Ratusza, pl. WW. Świętych 4. 4732k

POWAŻNA PRYWATNA FIRMA WYROBÓW CZEKOLADOWYCH, CUKIERNICZYCH i t. p.
poszukuje energicznego wprowadzonego przedstawiciela
Zgłoszenia do Administracji „Dziennika Łódzkiego", Łódź, ul. Piotrkowska 96 — pod „Czekolada" 4606k-2

Została otwarta
HODOWLA OWCZARKÓW ALZACKICH
(wilczurów) pod kierownictwem dr Weterynarii, która poleca okazy, oraz tresura pod fachow. kierownictwem
Kraków, ul. Mazowiecka 90 15201

WEŁNY BIELSKIE
na płaszcze, kostiumy i suknie, ubrania i zarzutki
JEDWABIE na suknie
PODSZEWKI I DODATKI
poleca 4620k-3
Firma EWA SOBOLEWSKA
Kraków, ul. Starowiślna 8, tel. 507-02.

ZAKUPIMY
po cenach rynkowych
ROCZNIKI a także poszczególne ZESZYTY CZASOPISMA
ELEKTROTECHNISCHE BERICHTE
zo wszystkich lat.
Zgłoszenia pisemne i ustne pod adresem Państwowy Instytut Elektrotechniczny, Warszawa, Koszykowa Nr 75 — (w godz. 8—15). 4686k-3

CENNIK OGŁOSZEŃ
w „DZIENNIKU POLSKIM"

OGŁOSZENIA TEKSTOWE:
(układ 5-cio szpaltowy)

za 1 mm szer. szpalty 52 mm	
do 70 mm	zł. 120,—
od 71 mm — 120 mm	zł. 165,—
od 121 mm — 200 mm	zł. 200,—
od 201 mm — 300 mm	zł. 240,—
ponad 300 mm	zł. 310,—

OGŁOSZENIA ZA TEKSTEM:
(układ 8-mio szpaltowy)

za 1 mm szer. szpalty 34 mm	
do 70 mm	zł. 55,—
od 71 mm — 120 mm	zł. 70,—
od 121 mm — 200 mm	zł. 85,—
od 201 mm — 300 mm	zł. 100,—
ponad 300 mm	zł. 130,—

NEKROLOGI ZA TEKSTEM:
(układ 8-mio szpaltowy)

za 1 mm szer. szpalty 34 mm	
do 70 mm	zł. 35,—
od 71 mm — 120 mm	zł. 50,—
od 121 mm — 200 mm	zł. 90,—
od 201 mm — 300 mm	zł. 120,—
ponad 300 mm	zł. 150,—

OGŁOSZENIA DROBNE:

Za słowo	zł. 30,—
Dla poszukujących pracy	zł. 15,—

Najmniej słów 10
Najwięcej — 40.

Pierwsze słowa i słowa tłustym drukiem liczy się podwójnie. W niedziele i święta 30% drożej. Zastrzeżenie miejsca 50% — wśród drobnych do 50 mm w I szpalcie 50%, ponad 50 mm i dwuszpaltowe 100% drożej.

Za ogłoszenia tabelaryczne, bilanse i ogłoszenia kombinowane dolicza się dodatek 100%.

Ogłoszenia grafologów, chiromantów, wróżek itd. mogą być zamieszczane tylko jako ogłoszenia tamowe (szpaltowe) zwyczajne — za tekstem. — Przy ogłoszeniach kliszowych — bez zestawu — liczy się rzeczywisty wymiar ogłoszenia. 456gr

Świąteczny Numer DZIENNIKA POLSKIEGO

ukaże się w zwiększonej objętości i zwiększonym nakładzie.

OGŁOSZENIA do tego numeru przyjmuje się tylko DO ŚRODY dnia 24go marca godz. 12-ta

469 gr

KONKURS
na most Dębnicki
(uzupełnienie)

Komitet Odbudowy Mostów na zapytania podaje do wiadomości:

1) większość zapytań znajduje odpowiedź w projekcie przepisów o budowie i utrzymaniu mostów drogowych r. 1945, 1946.
2) Wymagane stany wód podane są w załączniku „przekrój poprzeczny".
3) Usunięty ma być wał ziemny, który wchodzi w teren zalewowy, ograniczony murami ochronnymi.

Kraków, dnia 20. III. 1948. 4748k

Zjednoczenie Energetycznego Okręgu Dolnośląskiego
w Jeleniej Górze, ul. Bogusławskiego 2
ogłasza
PRZETARG NIEOGRANICZONY
na malowanie słupów żelaznych linii wysokiego i niskiego napięcia konstrukcji wsporczych itp. w ilości około 20 tys. m².

Szczegółowe dane i wyjaśnienia uzyskać można w Wydziale Sieci Z. E. O DS., Jelenia Góra, ul. Bogusławskiego Nr 2.

Oferty w zalakowanych kopertach z napisem: „Oferta na malowanie słupów" — składać należy w Sekretariacie Technicznym Zjednoczenia w Jeleniej Górze, do godz. 12-tej. dnia 1. IV. 1948 r., w którym to terminie nastąpi w gabinecie Dyrektora Technicznego komisyjne otwarcie i rozpatrzenie ofert.

Zarząd Zjednoczenia zastrzega sobie prawo dowolnego wyboru przetargu bez podania przyczyn i ponoszenia jakichkolwiek odszkodowań z tego tytułu. 4734k

Wolne posady

ZDOLNEGO, energicznego handlowca celem reprezentacji firmy przemysłowej na Okręg Województwa poszukujemy. Warunki do omówienia. Wyczerpujące oferty z życiorysem: Biuro Ogłoszeń, Lipski — Sopot Grunwaldzka 36a pod „111". 4460k-2

POTRZEBNA pomocnica domowa z gotowaniem, polecenia, 3 osoby od 1 kwietnia. Królowej Jadwigi 148. 15073

STENOTYPISTKI (stenografia, maszynopismo) zaraz poszukuje **POWAŻNA** firma. Zgłoszenia wraz z referencjami do Dziennika Polskiego pod „Nr. 4735k". 4735k-3

TECHNIKA INSTALACYJNEGO z dłuższą praktyką — przyjmie poważne przedsiębiorstwo instalacyj sanitarnych w Warszawie. Referencje konieczne. Oferty: Czytelnik, Warszawa, Poznańska 38. „Zupełnie samodzielny". 4723k

DZIEWCZYNĘ uczciwą z gotowaniem przyjmę zaraz. — Kraków, św. Agnieszki 2/3. 14829

KOBIETY starszej, samotnej, zdrowej do towarzystwa osoby nerwowo chorej z równoczesną pomocą przy lekkich pracach w ogrodzie poszukuję na wieś w okolicach Krakowa. Warunki dobre. Oferty: Dziennik Polski „Nr. 14832".

PRZEDSTAWICIELA akwizytora na krakowskie, rzeszowskie i lubelskie poszukuje poważna Wytwórnia Chem.-Farmaceutyczna. Oferty Dziennik Polski „Nr. 14846". 14846-3

DO prowadzenia domu do dwojga osób w Zakopanem — potrzebna osoba bezwzględnie uczciwa, z dobrym gotowaniem, miłej powierzchowności — wykształcenie średnie. Oferty Dziennik Polski „Nr. 15137".

PRACOWNICY domowej ze znajomością kuchni do trzech osób potrzebuje od 1. IV. 1948, świadectwa wymagane. Kraków, Pl. Wolnica 14/24. 15164

Posad poszukują

WDOWA starsza, inteligentna szuka odpowiedniego zajęcia. Zgłoszenia Dziennik Polski „Nr. 2159a".

FRYZJERKA robiąca trwałą, wodną, żelazkową, farbowanie, tlenienie, manicure, częściowo kosmetykę — szuka pracy w Krynicy — Zakopanem lub innym zdrojowisku. Zgłoszenia Dziennik Polski, Kraków „Nr. 14825".

SZUKAM jakiejkolwiek pracy, mam 3-letnią szkołę handlową. Zgłoszenia Dziennik Polski „Nr. 15265". 15265-2

LEKARZ-dentysta poszukuje pracy w okolicy Krakowa. Zgłoszenia Dziennik Polski „Nr. 14834".

DENTYSTA uprawniony poszukuje współpracy. Zgłoszenia Dziennik Polski „Nr. 15153".

Kupno

SINGERA, Simanco, maszynę damską, bębenkową, pierwszorzędny stan okazyjnie kupię. Zgłoszenia „Par" — Kraków, Rynek Gł. 46, „Nr. 1290". 4666k-3

WANILINĘ STALE KUPUJEMY. — Strójwąs, Kraków, Kapucyńska 3. 4310k-8

MASZYNY BIUROWE nowoczesne. Kupno — sprzedaż. Gołębiowski — Rafalski, św. Marka 27, 508-18. 14700-3

OBLIGACJE Pożyczki Odbudowy Kraju kupię. Zgłoszenia: „WSPÓLNOTA", plac Wszystkich Świętych 8. 15006-3

ZŁOTO, srebro kupuję, płacę najwyższe ceny. Kraków, ul. Stradomska 25 — firma Galiński. 15188

GRAWERKĘ precyzyjną w dobrym stanie, najchętniej firmy „Deckel", zakupi Główny Urząd Miar w Bytomiu, ul. Dworcowa 25. 4681k-2

STREPTOMYCYNĘ kupię — Kraków, Radziwiłłowska 8, pokój 101, pierwsze piętro. 15158/59

Sprzedaż

MASZYNĘ gabinetową Singer „Simanco" — okazyjnie sprzedam. Kraków, Lenartowicza 19/6. 15206

TOKARNIĘ kompletną na chodzie, metrówkę okazyjnie sprzedam. — Kraków, Sarego 22, m. 12. 15227-2

FOTOGRAFIE nagrobkowe, porcelanowe wykonuje „Fotoceramika", Warszawa, Sikorskiego 33. Informacje listowne. 4425k

WYTWÓRNIA BIELIZNY — „Ge-De", Łódź, Piotrkowska 78, tel. 169-30. Duży wybór bielizny damskiej męskiej. Sprzedaż hurtowa. 4462k-2

SZTUCZNE KWIATY, liście sztuczne preparowane, bukowe, dębowe, cykasy, palmy, meszki itp. **BAŻKI** jedwabne Goldberg, Sosnowiec, Bieruta 21. 4588k-3

SYPIALNIE, szafy trójdzielne, kombinowane, tapczan, jadalnię — sprzedam. Starowiślna 35 w sieni na prawo. 14165-10

PIANINA, fortepiany, ceny okazyjne — sprzeda Świątek, Kraków, Starowiślna 12. 14678-6

MŁYŃSKIE maszyny, przybory wszelkiego rodzaju dostarcza firma Kanarek, Kraków, Mazowiecka 35. 14772-10

DODATKI krawieckie poleca F-ma Nowakowski, Kraków, Stradomska 7, w podworcu. 14775-10

SINGERA maszynę — krytą sprzedam. Kraków, św. Jana 3/8, III. piętro. 14808-5

MASZYNĘ krytą — Singera lub męską sprzedam. Kraków Bracka 8/5, I p. Oficyna. 14810-7

DENTYSTYCZNE urządzenie kompletne okazyjnie do sprzedania. Telefon 567-08 między 18—19. 14835-2

PIANINO pancerne, krzyżowe tanio sprzedam. Królowej Jadwigi 37a/5. 14860-2

SPRZEDAM, zamienię Wanderera 4 cyl. na wóz 6-osobowy. Kraków, Bonerowska 2, m. 3. Jurewicz. 14873-2

SPRZEDAM futro czarne, b. ładne breitszwance, nieużywane, nowe na średnią osobę. Oferty do Dziennika Polskiego „Nr. 14974". 14974-2

PIANINA — fortepiany okazyjnie sprzedaje — kupuje. Kwiatkowski. Kraków, Szpitalna 20. 15018-10

MEBLE — nowoczesne — kuchnie, pokoje dziecięce — przedpokoje oraz gabinety, jadalnie nowe i używane — poleca Firma Malik Stanisław Kraków, św. Tomasza 31. 15090-2

SPRZEDAM 100 okien inspektowych. Wroński, Rajska 10 stolarnia. 15107-2

WELONY oraz wszelkie artykuły ślubne — sprzedaż, kupno — wypożyczalnia, Kraków, Starowiślna 37. 14771

RADIO super Siemens, dwugłośnikowy, stalówki sprzedam. Kondeckiego 8, m. 9, od 18. 14845

OPLA P 4, w dobrym stanie sprzedam. Stolarska 6, m. 3. 14850-2

WAGI uchylne, dziesiętne, stołowe, laboratoryjne, aptekarskie, analityczne i do celów specjalnych dostarcza: Centrala Wag, Kraków, Jagiellońska 10. 14868-3

SKLEP przy ul. Starowiślnej 68. Galanteria, konfekcja dziecięca i zabawki odstąpię zaraz wraz z towarem na dogodnych warunkach. 15171-3

SYPIALNIĘ nowoczesną, róża, mazer sprzedam. Kraków, Sarego 26/1. 15147

OBRAZY: Wodzimowski, Bosmańska, Jul. Kossak, Grottger tanio sprzedam, Długa 34 m. 8. godz. 15—17. 15160

PIANINO sprzedam między 12—17 godz. Prażmowskiego 24/2. 15166

SPRZEDAM drogerię w bardzo dobrym punkcie, w śródmieściu. Listy Dziennik Polski „Nr. 15174".

SPRZEDAM jasną, stylową, piękną jadalnię. Wiadomość, Łobzowska 6. Salon sztuki. 15178

PIANINO pierwszorzędne — sypialnię nowoczesną, pokój kombinowany, skromny — (20.000 zł.), łóżko, szafę lustrzaną, stoły dywaniki — sprzedam. Szlak 33/4. 15181

SUKNIE: ślubną, kwiecistą, szlafrok, francuskie palto — kostium, kupon-angielski, lisa srebrnego, jedwab sprzedam. Szlak 33/14. 15182

CZĘŚCI SAMOCHODOWE — szczególnie z elektrotechniki samochodowej (dynama — startery, twomniki, wszystkie części do magneta — skrzynki bezpiecznikowe, pola magnet., przełączniki itd. okazyjnie sprzedam ze zlikwidowanych magazynów wojskowych. Bydgoszcz, Al. 1 Maja 162 w podwórzu. 4745k

MOTOCYKL BMW 740, prawie nowy oraz wózek sprzedam. Lelewela 5/4. 15179

MASZYNA Singera, leworamienna do sprzedania. Lwowska 16/2. 15180

TAPCZANY, otomany, poduszki poleca — przerabia, tapicer, Kraków, św. Gertrudy 14. 15185-3

SPRZEDAM motocykl marki „Saroli" E M. Kraków, Stradom 14 — II-gim podworcu. 15191

KOŁDRY, łóżeczka dziecięce, tapczany poleca sklep, Kraków, Floriańska 26. 15193

PIANINO czarne Szreder — sprzedam niedrogo. Kraków, św. Tomasza 31/3. 15209

PIANINO krzyżowe, pancerne, czarne sprzedam tanio. Starowiślna 75/2. 15219-2

PIANINO pancerne, krzyżowe, koncertowe, nowe sprzedam. Batorego 19/5. 15220-2

SINGERA maszynę szafkową nowoczesną okazyjnie sprzedam. Podgórze Nadwiślańska 1, dozorca. 15210

FABRYKA CUKRÓW „DANUTA" MIECHÓW poleca znane z jakości solidne wyroby. Wysyłki pocztą do wszystkich miejscowości — hurtownikom rabaty. Przedstawiciele poszukiwani. 15104-2

MOTOCYKL „setkę" sprzedam, oglądać po południu. Stradom 27/10, ofic B. 15121

RADIO ELEKRIT z okiem magicznym, 3 zakresowe, 7 lampowe, 9 obwodowe bardzo selektywne — na prąd zmienny 220 sprzedam. Kraków, ul. Rajkowicka 16/10, godz. 16 — 19. 15156

SPRZEDAM szafę trójdzielną, orzechową, piękną. Kraków, Czysta 15. Stolarnia. 15162

SPRZEDAM Zakład Fotograficzny, dobrze prosperujący. Foto-Automat, Floriańska 37. 15167

DYWAN perski „Buchara" 3,5×2,35 okazyjnie sprzedam. Tel. 541-11. 15263

Sprzedaż nieruchomości

KAMIENICE komfortowe — wolne mieszkania. **DOMEK** 5-ubikacjowy, cały wolny, parcele, gospodarstwa rolne sprzeda **TRZOPEK**, Kraków, Wielopole 8. 14837-3

BUDYNEK przemysłowy, niewykończony, bocznica kolejowa, **KAMIENICĘ** trzypiętrową, sklep, całą wolną — śródmieście, — **WILLĘ**-dom wolny, **PARCELE** Salwator, Słoneczna sprzedam. Kraków, **SIENNA 5.** 15195-3

BROWAR, młyn, gospodarstwa, kamienice, domy, parcele — sprzedaż — kupno „Własna Strzecha", Kraków, Rynek Główny 10, tel. 585-71 15020-10

KAMIENICĘ trzypiętrową — komfortową, Zyblikiewicza. **KAMIENICĘ** trzypiętrową — komfortową, Krakowska, **KAMIENICĘ** dwupiętrową, komfortową, Lubicz, **KAMIENICĘ** trzypiętrową, 11 sklepów Dietla, **DOMEK** jednorodzinny, 400 sążni ogrodu owocowego, Prokocim. Domek jednorodzinny, morga ogrodu, Krowodrza sprzeda „TRANSAKCJA", Kraków, Jagiellońska 9. 15091-3

KAMIENICĘ komfortową ze sklepami — centrum, domki, wille, wolne po kupnie, parcele uzbrojone we wszystkich dzielnicach oraz gospodarstwa w okolicy Krakowa sprzeda Biuro „WAWEL", Kraków, **GRODZKA** 60. 4740k-10

KAMIENICĘ nową, komfortową (sklep, winda) blisko centrum. Kamienicę nową — komfortową, Park Krakowski Kamienicę komfortową, sklep Aleja Słowackiego. Kamienicę komfortową, sklepy — Starowiślna. Trzy Kamienice komfortowe, Bonerowska. Wiele dobrze położonych **PARCEL** sprzeda „PATRIA" Kraków, św. Jana 18, tel. 538-47. 14870

USTROŃ willę murowaną — 12 pokoi, pełny komfort, ogród dwumorgowy sprzeda biuro **CHOWAŃCA**, Kraków, św. Gertrudy 2. 14781

KAMIENICĘ dwupiętrową — 19 ub., sklep, magazyny (przy Krakowskiej) **POŁOWĘ** domu piętrowego, 12 ub., sklep (Aleja 29 Listopada) **PLASZÓW** 4 morgi pola uprawnego sprzeda **KULCZYK** Karol, Kraków, Basztowa 10, m. 1, tel. 593-01. 15094-2

Lokale

TRZY pokoje komfortowe — pobliże śródmieścia poszukiwane. Mogą być częściowo umeblowane. Koszta mebli — remontu i przeprowadzki pokryję. Zgłoszenia pisemne — „Par", Kraków, Rynek Gł. 46, pod „1314". 4711k-2

POKOJU kuchni, komfort — poszukuję, zwrócę remont lub dam 2 pokoje kuchnię, komfort. Oferty Dziennik Polski „Nr. 15051". 15051-2

POKOJU lub dwóch zkuchnią za zwrotem kosztów remontu, wzgl. czynszem z góry w Podgórzu, Borku, Łagiewnikach poszukuje przemysłowiec. Możliwie w pobliżu tramwaju. Zgłoszenia: Limanowskiego 48, Wytwórnia lub telefon 576-77. 15175

LOKALU na cichy przemysł, powierzchni ponad 60 m² poszukuję w Krakowie. Dobrze zapłacę, zwrócę koszty remontu. Zgłoszenia: Łapczyński, Bracka 6. 15197

POSZUKUJĘ pokoju umeblowanego. Zgłoszenia Dziennik Polski „Nr. 14848".

UCZCIWY poszukuje pokoju sublokatorskiego. Dziennik Polski „Nr. 15183".

POSZUKUJĘ mieszkania 2 pokoje, godząc się na wspólną kuchnię — za zwrotem kosztów. Zgłoszenia Dziennik Polski „Nr. 15163".

Nauka i wychowanie

UPROSZCZONEJ stenografii zawodowej wyucza szybko, gruntownie. Marczewski, Rynek 9. 15088-5

Zguby — kradzieże

ZGUBIONO kartę rejestracyjną RKU Tarnów. Nazwisko Kiełbasa Michał, Siekierczyna. 4690k

ZGUBIONO zaświadczenie rejestracyjne RKU Dębica, kartę rejestracyjną, rozpoznawczą, Mosio Feliks, Dąbrówka Gorzycka. 4688k

ZGUBIONO kartę rejestracyjną na nazwisko Niemiec Józef Pogórska Wola. 4689k

ZGUBIONO dowód akademicki na nazwisko Kontny Maria. 14805

ZGUBIONO akademicki dowód osobisty Nr. 411 na nazwisko Stybak Krystyna. 14753

ZGUBIONO kartę rozpoznawczą, książkę wojskową na nazwisko Młostek Wawrzyniec, Rączna, p. Liszki. 14754

Teatry - Imprezy artystyczne

Dziś żegnamy Jana Kurnakowicza

Dziś po południu o godz. 15, w Teatrze M. im. J. Słowackiego wystąpi po raz ostatni w komedii Gogola „REWIZOR" świetny artysta Jan Kurnakowicz, który swym pierwszym cyklem występów w Krakowie bez zastrzeżeń zdobył tutejszą publiczność. Artyzm sceniczny najwyższej rangi był przez kilka miesięcy przedmiotem podziwu i entuzjazmu miłośników teatru. Żegnamy Kurnakowicza z żalem, ale też z wiarą w powrót.

Prócz popołudniowego występu w „Rewizorze" na scenie im. Teatru J. Słowackiego, grać będzie Jan Kurnaokwicz wieczorem o godz. 19 w Starym Teatrze w „HARRY SMITH'IE", zamykając tym przedstawieniem swą gościnę w Krakowie. 4694k

Dziś wieczorem w Teatrze im. J. Słowackiego „SZCZĘŚCIE FRANIA"

O godz. 19 Teatr im. J. Słowackiego powtórzy dziś komedię Perzyńskiego „Szczęście Frania", która mimo okresu przedświątecznego cieszy się zasłużonym powodzeniem, nie tylko dzięki walorom literackim, ale również dzięki doskonałemu wykonaniu i reżyserii Janusza Warneckiego. 4695k

*

Dziś Jan Kurnakowicz żegna Kraków

Dziś, w niedzielę, ostatni występ znakomitego aktora sceny i filmu Jana Kurnakowicza w sztuce K. Simonowa „HARRY SMITH ODKRYWA AMERYKĘ", granej na dużej sali Miejskiego Starego Teatru z udziałem: Ludwiki Castori, Stanisławy Kosteckiej, Tadeusza Białoszczyńskiego, Stanisława Jaworskiego, Tadeusza Kondrata, Włodzimierza Macherskiego, Eugeniusza Solarskiego, Tadeusza Surowy, Romana Wrońskiego. Reżyseria: Władysław Krzemiński. Dekoracje: Andrzej Stopka.

Początek punktualnie o godz. 19-tej.

Na małej sali grana jest ciesząca się ogromnym powodzeniem komedia Jerzego Szaniawskiego „ADWOKAT I RÓŻE", w premierowej obsadzie.

Początek punktualnie o godz. 19.15. 4722k

„DOM POD OŚWIĘCIMIEM" T. Hołuja w reżyserii Karola Borowskiego

We wtorek, dnia 23 bm. odbędzie się premiera na dużej scenie Miejskiego Starego Teatru świetnej sztuki Tadeusza Hołuja pt. „Dom pod Oświęcimiem". Udział biorą: Olga Bielska, Antonina Kłońska, Alicja Matusiakówna, Jadwiga Żmijewska, Tadeusz Białoszczyński, Mieczysław Jabłoński, Bolesław Loedl, Tadeusz Kondrat, Wiktor Kurzawa, Włodzimierz Macherski, Kazimierz Meres, Jan Norwid, Karol Podgórski, Władysław Woźnik, Roman Wroński.

Sztukę reżysersko przygotował znakomity inscenizator i reżyser scen stołecznych Karol Borowski. Dekoracje projektu Jana Kosińskiego. 4727k-2

*

Końcowe przedstawienia „KLUBU KAWALERÓW" w Teatrze Powszechnym TUR

Mimo dużego powodzenia jakim się cieszy komedia Bałuckiego „Klub Kawalerów", będzie musiała ustąpić miejsca nowej premierze „UCZEŃ DIABŁA", w której gościnnie wystąpi Irena Górska i Dobiesław Damięcki, grający obecnie w Państwowym Teatrze w Katowicach z olbrzymim sukcesem artystycznym.

Przedstawienia „Klubu Kawalerów" odbywają się codziennie o godz. 19-ej, a w niedzielę, dnia 21-go o godz. 15.30 zamknięte przedstawienie popołudn. dla członków Zw. Zawod. i o godz. 19-ej normalnie.

Kasa teatru czynna codziennie od 10—13 i 15—20-ej, w niedzielę i święta bez przerwy. 4655k

*

Teatr „OPERETKA" ul. Lubicz 48.

Ostatnie dwa przedstawienia operetki
„CNOTLIWA ZUZANNA"
sobota 21 i niedziela 22 marca o godz. 19.15.
Przedsprzedaż biletów w „Gospodzie Aktorów" od godziny 18-tej, w kasie teatru w niedzielę i święta kasa teatru czynna od godz. 10-tej bez przerwy. 4610k-3

*

PODWIECZOREK w Grand-Hotelu

W niedzielę, 21 marca na PODWIECZORKU w GRAND-HOTELU wystąpią: znany z występów przed mikrofonem Polskiego Radio świetny pieśniarz Marceli Kaufler, utalentowana tancerka Jaga Jamar oraz doskonały humorysta Jerzy Pukalski. Przy fortepianie Witold Stańczyk. Początek Podwieczorku o godzinie 18. 15148

Różne

WAŻNE dla Pań. Poprawia się uszkodzone, źle zafarbowane włosy, francuską farbą „Innecto" oraz wykonuje się trwałą ondulację pod gwarancją. Fryzjer — Kraków, Sławkowska 3. 4499k-3

ZEGARKI, BUDZIKI naprawia solidnie, tanio — Firma Regala, Kraków, Sławkowska 13. 4571k-10

OGŁOSZENIA do wszystkich gazet krajowych przyjmuje terminowo, bez żadnych dopłat „WSPÓLNOTA", Agencja Prasowa, Plac Wszystkich Świętych 8. 14010-4

SZCZUROWSKI przys. sądowy z zakresu kas pancernych otwieranie, dorabianie kluczy, reperacje. — **KUPUJE, SPRZEDAJE** kasy różnych systemów. — Kraków-Podgórze, Dąbrowskiego 1, tel. 562-66. 14494-10

CHOLEWKI wszelkiego rodzaju wykonuje szybko, solidnie pracownia, Kraków, ul. św. Gertrudy 14. 15184-3

ZEGARKI, budziki na oryginalnych częściach szwajcarskich z gwarancją pisemną, naprawia Firma Galiński — Kraków, ul. Stradom 25. — (Sklep). 15187

NAPRAWY zegarków, budzików, biżuterii złotej wykonuje najtaniej — Gajewski, Kraków, ul. Starowiślna 26. 15190-6

GABINET KOSMETYCZNY Barnasiowej — Kierownictwo lekarza. Kraków, św. Tomasza 18. 14770

SOLIDNA, fachowa naprawa instalacji elektrycznych oraz wszelkich grzejników. Kraków, Karmelicka 30, tel. 584-07. 14777-2

ODSTĄPIĘ arenę kolarską. Wiadomość św. Filipa 18, m. 2. 14819

Kropla humoru

— Nic ci i tak nie pomoże, jeszcze się zobaczymy!

„Tel Paris"

Święta Czytelników „DZIENNIKA POLSKIEGO"

Świąteczny numer „Dziennika Polskiego" ukaże się wraz z „Dziennikiem Literackim" i zawierać będą łącznie

28 stron druku

W świątecznym „Dzienniku Polskim" i „Dzienniku Literackim" ukażą się m. i. prace następujących autorów:

BALICKI S. W.
BANDURA JERZY
BREZA TADEUSZ
BRONIEWSKI WŁAD.
BRZEZIŃSKI B.
BRZOZOWSKI STEF.
BUREK WINCENTY
CZACHOWKI KAZ.
CZERKAWSKA MARIA
CZUŁA MACIEJ
DĄBROWSKI JAN, prof U. J.
DOBROWOLSKI HENRYK, prezydent m. Krakowa
EIBISCH EUGENIUSZ
FILIPOWICZ KORNEL
GARBACZOWSKA JANINA
GŁOWACKI EDWARD
HERTZ PAWEŁ
IŁŁAKOWICZÓWNA KAZ.
KARCZEWSKA WANDA
KLEIN FRANCISZEK
KNOTOWA HELENA
KRAGEN WANDA
KRUCZKOWSKI LEON
Ks. KRUSZYŃSKI TADEUSZ
KUREK JALU
MAKUSZYŃSKI KORNEL
MARCZYŃSKI ADAM
MOŚCICKI HENRYK, prof. U. J.
MYSŁAKOWSKI Z., prof. U. J.
OLSZEWSKI TADEUSZ
PAPEE STEFAN
PEIPER TADEUSZ
PIĘTAK STANISŁAW
POGONOWSKA ANNA
PRONASZKO ZBIGNIEW
PRZYBOŚ ADAM
RADNICKI ZYGMUNT
RUSINEK MICHAŁ
RZEPIŃSKI CZESŁAW
SAMOZWANIEC MAGDALENA
SIERADZKI JÓZEF
SOWIŃSKI ADOLF
STAFF LEOPOLD
STOPKA ANDRZEJ
SZANIAWSKI JERZY
SZCZEPAŃSKA MARIA
SZCZEPAŃSKI J. A.
SZPALSKI KAROL
SZTAUDYNGER JAN
ŚWIRSZCZYŃSKA A.
UMIŃSKA JADWIGA
WAŻYK ADAM
WEISS WOJCIECH
WIRPSZA WITOLD
WŁODEK ADAM
WOŁOSZYNOWSKI JULIAN
WYGODZKI STANISŁAW
WYKA KAZIMIERZ
ZAŁUCKI MARIAN

Ponadto specjalny dodatek

Lajkonik

Cena łączna świątecznego numeru „Dziennika Polskiego" i „Dziennika Literackiego" — 20 zł.

Jacek Frühling

„Dom pod Oświęcimiem"

(Po pra-premierze sztuki Hołuja)

Podobnie jak grana obecnie w Polsce sztuka Salacrou „Noce gniewu" — „Dom pod Oświęcimiem", debiut sceniczny Tadeusza Hołuja, obraca się dookoła problematyki moralnej. W przeciwieństwie do szeregu utworów beletrystycznych i scenicznych, wyrosłych z atmosfery wojny i okupacji, i Salacrou i Hołuj eliminują w zupełności pierwiastek reportażowy, fotograficzny czy pamiętnikarski. Zainteresowania ich idą w kierunku ukazania, w jaki to sposób wojna, a raczej okupacja, wykreśliła wśród narodów okupowanych linię demarkacyjną między tymi, którzy w takim czy innym charakterze znaleźli się w obozie czynnego oporu, z tymi, których jedyną myślą było nienarażanie się, lawirowanie i utrzymywanie na powierzchni w możliwie korzystnych warunkach.

W „Domu pod Oświęcimiem", którego akcja rozgrywa się w końcowych miesiącach roku 1944, a więc w okresie, gdy okupant stał już przed katastrofą i zaczął przejawiać wyraźną słabość, ukazane są dwa światy: świat ludzi walki i świat ludzi, dla których sama egzystencja, samo wegetowanie to sprawy najważniejsze. Trzeba zapisać na dobro Hołuja, że w stosunku do reprezentantów obu tych światów uniknął łatwej szablonizacji. Ludzie walki, z wyrwanym z Oświęcimia Janem na czele, nie zostali ukazani jako anioły, ludzie dosytu, wygody i życia wegetacyjnego za wszelką cenę, nie są przedstawieni jako wcielone diabły, czy zdecydowane kanalie. Hołuj starał się o jak największy obiektywizm i to mu się udało. Oto jeden z dowodów: mimo, że autor sztuki ma wyraźne oblicze polityczne, jest wyznawcą wyraźnej, zdecydowanej ideologii, w sztuce jego znalazła się piękna, ofiarna postać księdza, który bez frazesów, bez wielkich słów oddaje swe życie dla ratowania towarzyszy niedoli.

Fabuła utworu Hołuja, wyrosłego z przeżyć Oświęcimia, rozgrywającego się jednak poza oświęcimską katownią dotyczy konfliktu, jaki powstaje między opuszczonym przez żonę mężem, który lata przesiedział w Oświęcimiu, a jego żoną i człowiekiem, który mu zabrał tę żonę i dziecko, gwarantując im w okupacyjnych czasach dobrobyt. Jan, takie jest imię męża, rezygnuje z żony, godzi się z faktem, że i ona i dziecko pozostaną na stałe przy Jerzym, człowieku słabym, pozbawionym pionu i kośćca moralnego. Dowiadujemy się z ust Jana, że dzieje się to dlatego, ponieważ w wyzwolonej ojczyźnie chce się on oddać całkowicie pracy społecznej.

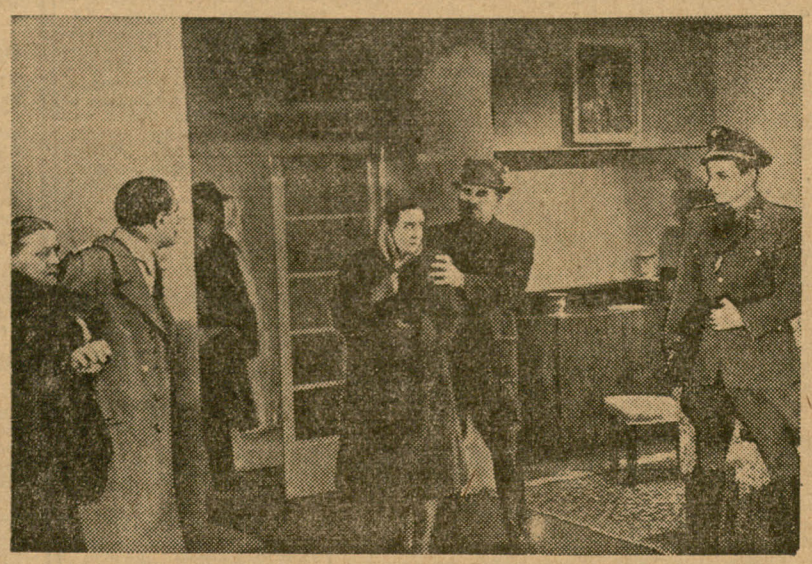

Foto SAP

Dnia 18. III. br. odbyła się w Państwowym Teatrze Polskim w Warszawie prapremiera sztuki Tad. Hołuja p. t.: „Dom pod Oświęcimiem". Na zdjęciu: moment aresztowania Marii (Zofia Lindorf) pierwsza od lewej; matka Jerzego (Seweryna Broniszówna) i Jerzy (Jan Kreczmar), gestapowiec (Wojdan).

Foto SAP

Tadeusz Hołuj

Wydaje nam się, że to ujęcie jest zbyt literackie i papierowe. Jeżeli Jan naprawdę kochał i kocha tę swoją Marię a przede wszystkim jeżeli ma istotny stosunek do dziecka, które przecież wychowywane będzie przez Jerzego, reakcją nie może być bierność. Jeżeli zaś uczucie do Marii w piekle oświęcimskim się wypaliło, nie ma konfliktu i nie ma w gruncie rzeczy z czego rezygnować. Ta usterka psychologiczna nie jest, nawiasem mówiąc, w literaturze dramatycznej czymś nowym. W utworze autora niemieckiego Leonarda Franka „Karol i Anna", napisanym po pierwszej wojnie światowej, mamy sytuację podobną: i tam mąż, któremu podczas wojny przyjaciel zabrał żonę, wróciwszy z niewoli przyjmuje ten fakt z rezygnacją i pokorą.

Wracając do sztuki Hołuja trzeba z uznaniem stwierdzić, że autor zdobył się na pewnego rodzaju dystans do problemu tak potwornie tragicznego, jakim był problem Oświęcimia. To, że obóz nie został ukazany, ze z Niemcami prawie w sztuce nie mamy do czynienia, potęguje raczej grozę utworu, milczenie okazało się w tym wypadku o wiele bardziej owocne w skutkach i działaniu, niż reportażowa frazeologia tylu sztuk, które w ostatnich latach zostały napisane na tematy okupacji i obozów koncentracyjnych. Potrafił poza tym Hołuj zdobyć się na zwartość, nawet chwilami na lakoniczność, a przede wszystkim potrafił wprowadzić nas w krąg postaci scenicznych, które nie tylko mówią, nie tylko się poruszają, ale i żyją. Wśród postaci tych miejsce pierwsze przypada matce Jerzego Ta kobieta, żyjąca w domu pod Oświęcimiem tylko po to, by pomagać drugim i narażać się dla drugich, kiedy syn w Krakowie prowadzi wygodne życie, nie mieszając się do niczego co nie jest sprawą czysto osobistą, — ta kobieta to postać z krwi i kości, postać bohaterki z dramatu z prawdziwego zdarzenia. Podobnie potraktowana została postać Jerzego. Nieco papierowy jest Jan, ale w całej niemal literaturze powojennej, postacie bohaterów, typy dodatnie pozytywne, w przeciwieństwie do bohaterów wielkiej literatury przeszłości, jak np. Konrad czy Cyd, szeleszczą papierem, są blade i anemiczne.

Utwór Hołuja, dotykający rany tak straszliwej, jak Oświęcim, wywoła niezawodnie najróżniejsze reakcje. Znajdą się tacy, którzy się będą spierać o tzw. prawdę historyczną, będą tacy, dla których spokojny, łagodzący ton sztuki stanie się kamieniem obrazy i może powodem gniewu. — Niezależnie od takich czy innych zastrzeżeń, „Dom pod Oświęcimiem" uważać należy za pozycję w nowym naszym dorobku teatralnym bezwzględnie dodatnią.

W Państwowym Teatrze Polskim w Warszawie debiutem scenicznym Hołuja zajął się z dużą erudycją, z wielkim smakiem artystycznym i inteligencją **Kreczmar.** Idąc po linii autora, starał się unikać wyjaskrawień i tonu patetycznego. Chodziło mu o wydobycie elementów czysto ludzkich i to się udało. Z wykonawców na plan pierwszy wybiła się **Broniszówna,** jako matka. Jest nieskończenie dobra, ale nie tą dobrocią karmelkową, frazesową, lecz uczuciem płynącym od wewnątrz. Przez cały czas jesteśmy z nią, przy niej. Nasyciła swą Franciszkę prawością i uczciwością, bijącą od każdego słowa i od każdego spojrzenia. Ludzki, prosty, naturalny jest **Kreczmar** jako Jerzy. Aktor mniej opanowany, mniej doświadczony, mniej subtelny, może by podkreślił gdzieniegdzie jego małość, nikczemność i przyziemność. Kreczmar uniknął tego szczęśliwie, dając tylko i wyłącznie człowieka słabego i egocentryka. W trudnej, bo nieco papierowej roli Jana, pokazał **Wyrzykowski,** że jest artystą subtelnym i kulturalnym. Jak u Broniszówny i jego cierpienia i jego męki szły od wewnątrz. W epizodycznej roli księdza, arcydzieło gry skupionej, przemyślanej do najdrobniejszego szczegółu, dał **Zelwerowicz.** Pięknie zagrała rolę łączniczki **Karpińska.** Wszyscy inni z **Lindorfówną** i **Butrymem** na czele na dobrym, wyrównanym poziomie.

W „Służbie Polsce" stajemy się wszyscy żołnierzami Rzeczypospolitej — na każdy zew gotowi do obrony Jej suwerenności, granic i ustroju.

Spółdzielnia CZYTELNIK Wydawnicza

OMNIBUS
Biblioteczka niepróżnującego podróżowania

— 1 —
Prof. Dr WITOLD TASZYCKI
JAK KOBIETA W NIEWIASTĘ SIĘ PRZEOBRAZIŁA
— 2 —
Prof. Dr HENRYK SZARSKI
JAK ROŚNIE PAZNOKIEĆ?
— 3 —
Doc. Dr KAZIMIERZ GUMIŃSKI
JAK ZWAŻONO POWIETRZE
— 4 —
Doc. Dr KAZIMIERZ GUMIŃSKI
CZY NATURA JEST PRZEKORNA
— 5 —
Dr ADAM KULCZYCKI
TAJNIKI SERCA LUDZKIEGO
— 6 —
Doc. Dr KAZIMIERZ GUMIŃSKI
ILE CZŁOWIEK ZJADA WĘGLA

Do nabycia w kioskach i księgarniach
Cena każdego tomiku 15 ZŁ
139Wł-5

Z mojego notatnika

Kłopoty emeryta

Pisaliśmy w swoim czasie o kłopotach emeryta kolejowego pana Juliana Sz. z Podgórza, któremu sąsiedzi płatali złośliwe figle. M. in. stale nalepiali na drzwiach jego mieszkania ogłoszenia, że pan Sz. ma do sprzedania po bajecznie niskich cenach gramofony, rowery, odbiorniki radiowe, garderobę itp.

Gdy zaapelowaliśmy do sąsiadów — przez czas dłuższy zaprzestali tych niesmacznych kawałów. Teraz znów od czasu do czasu robią różne niemądre kawały, które psują krew starszemu panu.

I dozorczyni domu dziwnie niechętnie odnosi się do emeryta. Pan Sz. donosi nam:

„Oprócz tego mam wypuszczony na podwórze kominek, bo dozorczyni zabroniła mi rurę wkładać do dziury, bo jej się dymi".

Raz jeszcze apelujemy do sąsiadów pana Sz., żeby mu dali wreszcie spokój, gdyż nawet najlepszy żart, wielokrotnie powtarzany — przestaje być dowcipny.

Kilka dni temu w felietoniku „Kulawa angielszczyzna" pisaliśmy o kopertach do korespondencji lotniczej. Powtórzyliśmy wiadomość, zakomunikowaną nam przez Dyrekcję Poczty, iż t y l k o koperty z wadliwym tekstem: „bay air mail" — nie są przyjmowane, a wszelkie inne koperty urzędnicy pocztowi muszą przyjmować. Tymczasem otrzymaliśmy kilka listów od Czytelników, którym odrzucono koperty z zupełnie poprawnym nadrukiem. Raz jeszcze porozumieliśmy się z Dyrekcją Poczty i oświadczamy:

— Urzędnicy pocztowi m u s z ą przyjmować listy lotnicze w kopertach, które mają poprawny tekst. Poczta raz jeszcze rozsyła odpowiedni okólnik do swoich placówek w Krakowie.

Ta wiadomość zainteresuje zwłaszcza p. mgr Adama K. z Krakowa, pana Jana S. z Rzeszowa i in. A więc — sprawa jest rozstrzygnięta: Dyrekcja Poczty locuta — causa finita!

P. S. Pana St. B. z ul. Prażmowskiego (sprawa mieszkaniowa) proszę o porozumienie się ze mną.

B. BRZEZIŃSKI

C wszystkim i dla wszystkich... „MAGAZYN" 140wł-2

Dzień Krakowa

Spacerkiem poprzez Grodzką

Gmach Collegium Iuridicum, mieszczący się przy ul. Grodzkiej 53, to gmach, który warto obejrzeć, idąc spacerkiem wzdłuż Grodzkiej, kryje bowiem w sobie ciekawą niespodziankę w postaci wspaniałego renesansowego dziedzińca — jakby miniatura Wawelu! To, że Collegium mieści się vis-à-vis sądu nie jest jedynie kwestią przypadku. Między gmachem sądu a kościołem św. Piotra i Pawła mieściła się ongiś bursa dla młodych prawników. Tam żyli i mieszkali — w Collegium Iuridicum pobierali nauki. Tak przynajmniej objaśnia dr Budka, dyrektor Państwowego Archiwum, mieszczącego się w budynku (jak sam twierdzi prawem kaduka, bo z rozkazu okupanta).

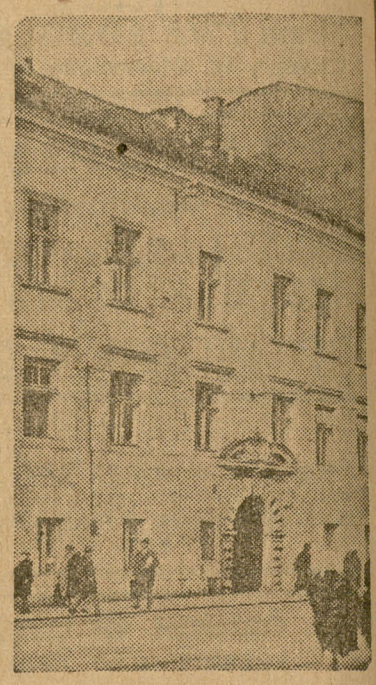

Gmach bowiem jest i był od „dość dawna", bo od początku XV w. własnością Uniwersytetu Jagiellońskiego, ten zaś nabył go od jednego z kanoników Jana z Rzeszowa. Mieścił kiedyś, jak sama nazwa wskazuje, wydział prawny U. J., następnie wydział medyczny, wreszcie zaś wydział rolny. Dziś Zakład Chemii fizycznej, antropologii i paleontologii mają tu swoje locum. (ez)

Dziwne obyczaje

—„Programik"?—„Proszę bardzo, ile kosztuje"? — „Mnie kosztuje 30 zł" — albo: „Oficjalnie 30 zł". Takie dialogi słychać stale w teatrach krakowskich, w Filharmonii, w kinach. I na bardzo nieprzyjemne spojrzenie biletera, naraża się gość, który wręczy właśnie oficjalną kwotę.

Panowie bileterzy! Jeśli zarabiacie zbyt mało, to wystąpcie do swych dyrekcyj z wnioskiem o wkalkulowanie w cenę programu pewnego procentu dla was. Bo my nareszcie chcielibyśmy zapomnieć o czasach, kiedy były ceny „oficjalne" i „nieoficjalne", i kiedy od kasjera na kolei czy urzędniczki przy okienku pocztowym, nie odbieraliśmy reszty, aby pomóc im w przetrwaniu ciężkich lat. A natrętne nagabywanie o bakszysz" wyszło już z mody. (K)

Pod znakiem egzaminów

Ostatni tydzień upłynął na Wszechnicy Jagiellońskiej pod znakiem przedświątecznych egzaminów. Przed kwesturą gromadziły się ogonki tych, którzy pozytywnie ocenili swe umiejętności i postanowili znaleźć się przed groźnym obliczem profesora. Na tablicach orientacyjnych pojawiły się długie wykazy zdających z podaniem terminu. Ileż to było zmartwienia, gdy okazało się, że niejeden „delikwent" liczył na późniejszy termin, a wyznaczono wcześniejszy, ile kłopotu mieli profesorowie, aby pójść młodzieży na rękę i jeszcze trochę poprzedłużać terminy. Ci, którzy już są „po wszystkim", będą mieli spokojne święta, ci, którym udało się poprzesuwać terminy muszą uzupełniać swe wiadomości. (m).

Prenumerata miesięczna bez odnoszenia zł 75.—, z odnoszeniem zł 100.—, przez pocztę zł 85.—. Konto Spółdz. Wyd. „Czytelnik" Dział prenumeraty PKO IV 1632 Dział ogłoszeń PKO IV-111

Redaktor Naczelny: STANISŁAW WITOLD BALICKI

Adres Wydawnictwa i Redakcji: Kraków Wielopole 1, Centrala tel. 545-60, 61-62. Adres oddziału Redakcji w Warszawie: Daszyńskiego 14 I p. Telefon 879-37, 651-48 — Redaktor Naczelny przyjmuje w poniedziałki, środy i piątki od 14—15 Sekretarz Redakcji codz. od 10—12. — Redakcja rękopisów nie zwraca. Za dział ogłoszeń Redakcja nie bierze odpowiedz.

Wydawca: Spółdzielnia Wydawnicza „CZYTELNIK"

Państwowe Krakowskie Zakłady Graficzne, Kraków, Wielopole 1. Tel. 55-306.

M—33199